

Domoljub

Ljubljani 29. januarja 1941

Leto 54 Štev. 5

Vlada narodnega sporazuma

Dne 25. januarja tega leta sta vstopila v vlado dr. Frane Kušovec in dr. Miha Krek, prvi kot minister brez listnice, drugi kot prosvetni minister. Po smrti dr. A. Korošca smo Slovenci izgubili svojega vodilnega predstavnika v vladi, obenem pa se je izpraznilo važno mesto prosvetnega ministrstva, ki je bilo tolike časa v zakupu jugoslovanske framasonerije. Zdaj po enem mesecu, odkar smo izgubili voditelja, smo Slovenci zopet častno zastopani v vladi. Dr. Kušovec je prevzel ministrstvo brez listnice na lastno željo iz važnih razlogov. On hoče namreč čim bolj sodelovati v vodstvu državnih poslov s predstavnikoma Srbov in Hrvatov ter se neče vezati na ogromno delo, ki ga sase zahteva resorno ministrstvo. Na drugi strani pa hoče dr. Kušovec ostati v čim tesnejšem stiku s svojim narodom in stranko, kar bi mu resorno ministrstvo zelo onemogočalo. Nam Slovencem je vstop našega voditelja dr. Fr. Kušoveca za ministra M. Kreka dovoljno poročilo, da bodo naše zahteve, zlasti zahteva po čimprejšnji avtonemiji, imele v Belgradu vplivne in uspešne pobornike.

Kako je nastala draginja

Med velike težave naših dni stojemo draginje, ki se čedalje bolj širi in zajema vse, kar leherni človek potrebuje v vsakdanjem življenju. Upravičena so vprašanja, kje so vzroki draginje, kdo in kako jo širi in povečava in kako bi jo zavezili. Prav posebno pa je vprašanje draginje pri nas pereče zato, ker nismo v vojni. Ljudje se čudijo, češ, saj je drugod, kjer so v vojni, draginja manjša kot pri nas, ki nas ni zajel vojni vihar. Kako je torej v resnici z draginjo pri nas?

Mi smo v gospodarski vojni

Na prvem mestu moramo pribiti: tudi naša država je v vojni. Ne sicer v vojni z orožjem — hvala Bogu in krmarjem naše domovine — pač pa v gospodarski vojni, ki je v današnjih časih celo hujša od orožja, ker potegne vojni vrtnice vse prebivalstvo. Jugoslavija je sredi gospodarske vojne in je prav močno njeni udeležena. Zakaj? Ali se ne bi dalo zgraditi se s »kitajskim zidom« in mirno čakati, da se ogromni spopad velesil konča? Na žalost to ni mogoče.

Takoj v začetku sedanje vojne je ena in druga vojujoča se stran proglasila drugi tako

imenovano »blokada« ali po naše zaporo. To se pravi, da ves dotedanji promet iz prekmorskih dežel naenkrat skuša prerezati in ustaviti. Angleži so poskusili zapreti vsa dovorna pota na evropsko celino, Nemci pa s podmorniško vojno strižejo niti angleški pomorski plovbi in na debelo potaplajo angleške ladje z živim in drugimi potrebščinami.

Posledice blokade so se kmalu pričele kazati. Kar čez noč je začelo zmanjkovati zdaj tega, zdaj drugega. Razumljivo je samo po sebi, da je ta pojav moral vplivati na cene v svobodni trgovini. Čim večje je v taki trgovini povpraševanje in manj ponudbe, bolj cene rastejo in narobe. Pomanjkanje nekaterih življenjskih potrebščin na trgu zaradi zapore je nujno moralo dvigniti ceno tem potrebščinam. Če se pa izdatno začno dvigati cene nekaterim predmetom, vpliva to na cene sploh. Kajti večji izdatek za n. pr. obleko in obutev mora zvišati plačo delavcu, obrtniku itd. na ta način se začne dražiti tovarniški in obrtniški izdelki doma. Ko se pa dvignejo cene industrijski proizvodnji, je jasno, da morajo kvišku končno tudi cene kmetijskim pridelkom. Tako je z draginjo nekako kakor z ognjem: Sprva

zagori samo na enem kraju, prav naglo pa se požar razširi in zajame celo veliko stavbo.

Naša država ne more uravnavati cen vsem predmetom, kakor to dela n. pr. Nemčija. Mi smo odvisni v mnogih proizvodih od cen sosedov naše države in ne moremo nikomur diktirati ali zapovedovati in predpisati po kakšnih cenah naj nam plačuje ali prodaja. Če bi pri nas hoteli n. pr. predpisati cene vsem predmetom (le na ta način bi uravnavano gospodarstvo doseglo popoln uspeh), bi nam ena sama poznejša pogodba s sosedji postavila lahko vse cene na glavo. Kajti Jugoslavija je nevojujoča se država samo na vojaškem področju, ne pa na gospodarskem, kjer smo tudi v vojni in sedaj odvisni v veliki meri od močnih sosedov.

Zelo malo smo pridelali

Na drugem mestu pa moramo ugotoviti, da je bila lanska letina v naši državi, pa tudi v naši ožji domovini Sloveniji katastrofalna. Neugodne vremenske razmere in druge okoliščine

(Nadaljevanje na tretji strani spodaj)

Podaljšujemo!

Pravilnik za požarne podpore določa, da je treba naročnino za »Domoljub« plačati za celo leto naprej najkasneje do 31. januarja. — **Izjemoma podaljšujemo ta čas do 5. februarja t. l.** Kdor najkasneje do 5. februarja t. l. plača naročnino za »Domoljub« za l. 1941 — pri zastopniku ali po položnici ali pa direktno pri naših podružnicah ali pri upravi v Ljubljani, bo imel v primeru požara pravico do požarne podpore v višini 1000 din. — Izplačilo določa pravilnik. Naročnise za »Domoljub« nismo zvišali in je 38 din za celo leto. — »Slovenčev koledar« bo izšel tudi za l. 1942 in ga bodo »Domoljubovi« naročniki dobili po izredno nizki ceni. — »Domoljub« prinaša redno dve strani zanimivih slik! — »Domoljub« je najlepši slovenski tednik — zato ga takoj naročite!

375.050 dinarjev požarnih podpor

je uprava »DOMOLJUBA« do danes že izplačala svojim zvestim naročnikom.

„Nesreča nikdar ne počiva ...“

1000 dinarjev požarne podpore določa naslednji pravilnik:

I. Vsak naročnik »Domoljuba«, ki je v mesecu januarja poravnal celoletno naročnino za leto 1941, prejme od uprave »Domoljub« podpore v znesku 1000 din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Naročnikom, ki nimajo lastnega stanovanja, pa jim ob požaru pogori stanovanjska oprava, se povrne resnična škoda do tisoč dinarjev.

II. Naročnik »Domoljuba« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznanjena naročnikov in naročnica pravočasno odpisana upravi »Domoljuba« v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži potrdilo županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde

pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje, in da je — če prejema list pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1941.

V. Požarna podpora se ne izplača, če tudi bi bili izpolnjeni vsi dragi pogoji:

1. pogorelec-naročniku, ki je požar sam povzročil;
2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, koroolec itd.;
3. stanovanjskim podnajemnikom;
4. lastniku dveh ali več stanovanjskih hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša možu, čigar žena je naročena na »Domoljub«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljub«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljuba« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičencev ne bo uvaževala.

V letu 1940 pa je celo požarno podporo prejelo 28 »Domoljubovih« naročnikov,

ki so pravočasno plačali naročnino za Domoljub. Dva pa sta prejela dolžno povračilo požarne škode, ker sta bila najemnika in jima je pogorelo pohištvo.

Naročniki, ki so prejeli požarno podporo so: Bratan Jakob, Besnice 16, Trebeljevo. — Čadež Elizabeta, Kunova 31, Ivanjci. — Lekše Ana, Kr. ne 10, Leskovec pri Krškem. — Malovrh Janez, Brle 26, Polhov Gradec. — Bahč Andrej, Brle št. 13 pri Kranju. — Nevak Anton, Jagunjenca, do dode pri Zidanem mostu. — Setar Vinka, St. Lovren 84, na Dravskem polju. — Gorie Stela, Lepodje 2, Dragatač. — Pospah Mihael, Srečevci 11, Pankva. — Pestotnik France, Cepije 7, Lukovica. — Jesteršek Ivana, Loke 7, Smartno v Tuhinju. — Štrava (Jemec) Alojzij, Davča 13, Sorica. — Jansa Polona, Davča 13, Sorica. — Jarešič Frančiška, Ostrog 1, St. Jernej. — Rupar Janez, Log 28, Bofja Loka. — Boršček Alojz, Sela 13, Polnik (Loka). — Žnidarič France, Mali Lomnik 1, Turjak. — Gabrijel Martin, Stane 13, Mirna. — Vlašič Anton, Beden 6, Adlošč. — Pungertar France, Mirna št. 9, Trebelno. — Halil France, Vinica 41, pri Domolju. — Poudir Karel, Vnanje gorice 63, Bovec. — Marek Valentin, Gaberje 16, Janja. — Plazinski France, Pristavice 16, St. Vid pri Dolenju. — Malgora Valentin, Martinjčev 46, Zelenkrtič. — Koslar Ivana, Horjul 72. — Grubisnik Ciril, Orožje. — Križ pri Litiji. — Kekelj Marjeta, Bišče 14, Ihan. — Mare France, Vel. Varšica 68, St. Andrej v Halozah. — France Perko, Goinik.

Ne odlašajte, ampak takoj naročite »Domoljub«!

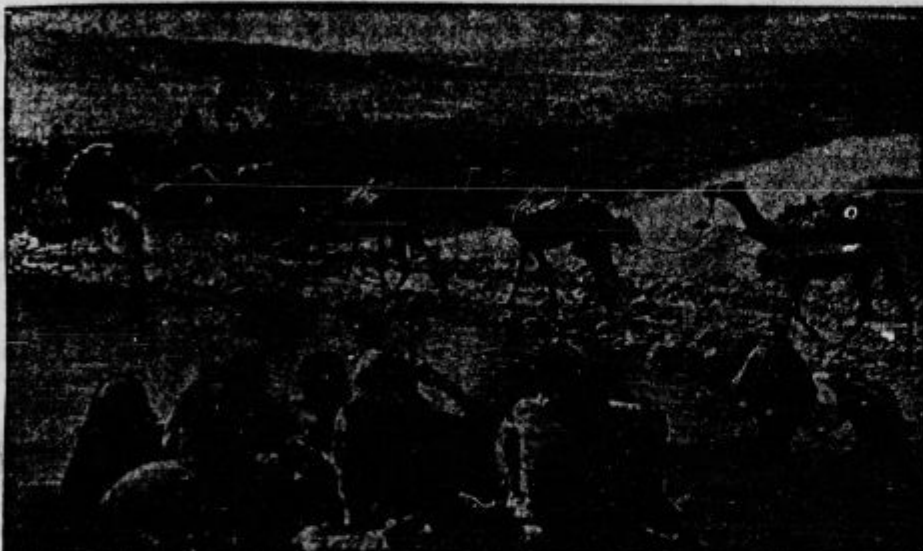
Vsem zastopnikom!

Poslali smo Vam več izvodov današnje številke »DOMOLJUBA« za agitacijo. — Pridobite novih naročnikov!

Pošijte nam rešitve križank v »Slovenčevem koledarju«! 390 nagrad Vas čaka! — Do 15. februarja t. l. imate še čas!

Italijani pri umiku v puščavi malijo vodnjaka, da se ne bi s njimi okoristili sovražnik. Slika kaže vojaka, ki zabija puščavski vodnjak.

Napajališče v abesinski puščavi, koder so zdaj borbe med Angleži in Italijani.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Kako je nastala draginja

Želje so povzročile, da je bil pridelek glavnih življenjskih potrebščin, posebno pšenice, strahotno majhen in po kakovosti slab. Poljski pridelki pa vplivajo na refo živine, ta na produkcijo gnoja itd. Ena nesreča sproži celo verigo novih. In tako smo se lanske jeseni znašli pred usodnim vprašanjem: kako se bomo skromno prehranili doma in zraven zadostili trgovskim obvezam do sosedov, ki kupujejo naše kmetijske pridelke?

Tak položaj je moral vplivati tudi na cene. Če blaga ni, potreba je pa velika, gredo cene navzgor. Sicer je v cene posegla oblast in jih ustalila, toda — kakor že rečeno — enostransko predpisovanje cen samo za nekatere predmete ne more zaježiti draginje, celotnih cen pa radi odvisnosti od vnanjih razmer predpisati ni mogoče.

Veliko se krivi ljudje

Draginjo pa pomagajo dvigati ljudje, ki v takih težkih časih kakor so današnji kujejo kapital zase in za svoje prevratne namene, a ljudstvo jim naseda. Kar hipoma se raznese glas: tega in tega bo zmanjkalo, ljudje božji!

založite se! In ljudje res planejo po robu in poženejo cene kvišku. Končno se izkaže, da je bil glas o pomanjkanju izmišljen — a cene so le ostale visoke. Oni, ki so imeli denar, so se »založili«, ti pa, ki ga niso imeli, morajo sedaj plačevati višje cene. Tu je jedro socialne krivice, ki je gotovi ljudje sami povzročajo in potem izkoriščajo v svoje namene.

Težko je takim škodljivcem priti do živega od strani oblasti, če se vsi brez izjeme ne zavemo svoje velike dolžnosti do skupnosti naroda in države in sami ne storimo vsega, kar moremo, da njihovo delo onemogočimo. Predvsem je ob vprašanju draginje važno, da se nihče ne pusti begati. V zbeganosti človek dostikrat dela nepremišljeno: Vsi podpirajmo prizadevanje oblasti, ki se trudijo, da bi ustavile val draginje v mejah možnosti. Iz današnjega razmišljanja o draginji in njenih vzrokih vidimo, da je nekaj mogoče doseči, vsega pa ne. Kar je pa doseči mogoče, je izvedljivo le, če bomo vsi po svoji moči pomagali, da kvarne izrodke draginje onemogočujemo in sodelujemo z ustanovami za prehrano in oskrbo prebivalstva.

Manufakturna trgovina Janko Češnik

Ljubljana, Langerjeva ulica 1

ima še vedno na zalogi v veliki izbiri volneno blago za ženske obleke in plašče, kamgarne za moške obleke, blago za črne suknje, belo blago za rjube in kapne, flanelaste rjube, prečite in volnene odeje, gradle za madrace, garniture l. t. d.

V Afriki je glavno vprašanje — voda

Sedaj, ko so angleške čete že v severni Afriki tako rekoč izven nevarnosti, da bi jih na kak način presenetila italijanska oborožena sila, so Angleži razodeli, s kakšnimi težavami se je morala boriti njihova afriška armada in kaj vse je tvegala, ko je začela ofenzivo proti Italijanom.

Armada, ki jo je angleški poveljnik general Wavell poslal proti nasprotniku, je imela povelje, da naj v petih dneh zavzame mesto Sidi Barani. Če se ji v petih dneh to ne bi posrečilo, mora takoj nazaj. Zakaj to? Razlog je bil v tem, ker je imela s seboj vode samo za pet dni. Če se ne bi mogla angleška armada v tem času polastiti trdnjave, bi se začela najbrž zanjo velika nesreča, ki bi lahko postala za Angleže usodna. Daleč naokrog ni bilo nikjer vode, razen v sovražnih trdnjavah Sollumu in Sidi Baraniju.

Z zavzetjem Sidi Baranija so dobile angleške čete dovoljne zaloge vode, da so lahko nadaljevale ofenzivo proti Bardiji. Medtem je tudi angleško sredozemsko brodogeje spravilo na obalo pri Sollumu velike količine pitne vode. S tem je brodogeje prav za prav omogočilo angleško prodiranje v sredino Libije. Vidimo torej, kako važno vlogo igra voda na afriški fronti. Nobeno še tako veliko junaštvo ne pomaga, ako vojakom zmanjka vode. Brez vode so obsojeni na strašno smrt v puščavi. Zanimivo je, da med Marsa Matruh, izhodno točko angleške ofenzive, pa med Bardijo, ki je 300 km oddaljena, ni nikjer vode. S tem je dosti povedano, kaj vse so tvegali Angleži, ko so podvzeli ofenzivo proti Italijanom.

Oklic bivšega abesinskega cesarja

Bivši abesinski neguš Haile Selasije je ta dni na angleškem bombniku priletel v Abesinijo. Spustil se je na tla pri abesinsko-angleški armadi, ki je te dni prekoračila mejo.

Ob tej priliki je Haile Selasije izdal na Abesince naslednji oklic: »Branili smo se, upirali smo se, iskali smo pomoči v Evropi. Rajši smo častno podlegli, kakor da bi se bili podvrgli sužnosti. Čakali in pripravljali smo se pet let. Sedaj je prišel čas, ko naj abesinski narod pokaže, da je vreden svoje zgodovine. Sedaj začnemo pobirati sadove petletnih žrtv, ki jih je abesinski narod doprinesel. Danes je nasprotnik prijet v klešče angleškega imperija, med njegovo armado, brodogeje in letalstvo. — Na koncu se neguš zahvaljuje angleški vladi — pred vsem svetom — za podporo, ki jo je dala abesinskemu narodu v njegovi borbi za svobodo.

V Budimpešti je umrl madžarski zunanji minister grof Stefan Csaky, ki je bil pred kratkim obiskal Belgrad.

Vojna se hitro razvija

V zadnji številki »Domoljuba« smo poročali, da so se vojne operacije nekak zatak-nile in da ni poročati o posebnih vojnih do-godkih. A danes pa že moremo poročati svo-jim bralcem o velikih vojnih operacijah na libijskem in abesinskem bojišču.

Tobruk je padel

Preteklo sredo so sporočali časopisi rado-vednega sveta, da je padla v Britanske roke velika trdnjava Tobruk. Pri zavzetju te važne postojanke so odločilne sodelovale avstralske čete. Ističasno, ko je pehota napadla mesto, so se pojavile pred Tobrukom britanske vojne ladje, ki so začele obstreljevati mesto z mor-ske strani. V pristanišču je bila zasidrana 9000 tonska italijanska krilarka »San Gior-gio«, ki pa je le bolj mlo odgovarjala na bom-bardiranje. Kmalu so jo topovske kroglice za-dele in je začela na več mestih goreti. Oglasili so se tudi težki topovi, ki so bili v zadnjih dneh postavljeni okrog Tobruka. Bombniki so vzleteli in iz zraka metali bombe na utrjene postojanke. Več tisoč granat in bomb, ki so padle s nebeha, z zraka in z morja, je v mestu povzročilo silno razdejavanje. V mestu so poleg britanskih čet videli tudi poljske in francoske čete ter našle mesto v plamenih.

Italijansko vojno poročilo pravi, da so se branilci Tobruka obupno upirali sovražniku, a so se morali končno zaradi velike premoči le vdati. Isto vojno poročilo pove, da je bilo v trdnjavi okoli 20.000 mož, ki so se 19 dni upirali neprestanemu bombardiranju. Poleg vojaštine je bilo v Tobruku tudi 10.000 pre-bivalcev, kateri so tudi prišli pod angleško oblast. Po angleških poročilih je bilo v trd-njavi ujetih 25.000 ujetnikov, med njimi štirje generali in en admiral, zaplenjenih pa 200 topov.

Proti Derna

En del angleške vojske se je ustavil v To-bruku, a drugi del je pa že hitel naprej proti Derna, ki leži 250 km daleč od Tobruka. An-gleške čete so že pred desetimi dnevi zasedle mesto, pristanišče in letališče El Gazala. An-gleški način prodiranja se je izkazal izborno. Medtem ko del njihovih čet oblega obalno trd-njavo, so njihove motorizirane čete že davno prej dosegle okolico nadaljnje trdnjave in ko pade prva trdnjava, se takoj začne obleganje naslednje, motorizirane čete pa že drvi jo na-

prej do prihodnje postojanke ter pripravljajo obleganje naslednje. Mesto Derno so preteklo soboto Italijani že zapustili in angleške čete so vkorakale v mesto. Vrhovni poveljnik ita-lijanske afriške armade general Graziani se je odločil, da se bo njegova armada postavila v bran šele pred italijansko vojno luko Ben-gasijem. Natančnejša poročila o zavzetju Derne doslej še niso prispela. Angleški motorizirani oddelki napredujejo v smeri proti Bengaziju naravnost čez puščavo.

Abesinsko in eritrejsko bojišče

Angleško vrhovno poveljstvo se je odlo-čilo, da boče Italijansko vojsko popolnoma iz-riniti iz Afrike, da bi na ta način napravili konec italijanskemu imperiju v vroči Afriki. Za ta svoj cilj so se že dolgo pripravljali. Angleško poveljstvo je takoj potem, ko je Italija napovedala vojno, poslalo večjo sku-pino častnikov, ki so s pomočjo abesinskih rodoljubov prišli 800 km globoko v notranjost Abesinije ter se naselili med abesinskimi ple-meni v okolici velikega jezera Tana. Ti čast-niki so organizirali abesinske vojake in so jih več tisoč oborožili in izvežbali z modernim orožjem. Italijani so sicer kmalu zvedeli za to delo, a se jim ni posrečilo, da bi te častnike ujeli. Gibanje se je razširilo in kmalu se je začela četniška vojska, v kateri so abesinski uporniki napadali osamljene vojaške oddelke in prevzeli živeža in municije. Italijanski le-talci so bili zelo delovni in so jih hoteli za vsako ceno zatreti, a jim niso mogli priti do živega. Vsa pokrajina je bila kmalu preple-tena s četniško organizacijo in italijanske po-sadke po širni Abesiniji so prišle v nevarnost, da jih uporniki zajamejo in postrele. Vojaški prevozi, posebno v pokrajini Gondar, so več ali manj nemogoči, ker uporniki pripravljajo zasede ter nenadoma napadajo prevoze živeža in municije. Abesinski četniki imajo tudi tan-ke in topove, s katerimi prizadevajo italijan-skim četam velike neprilike. Četniška orga-nizacija je zelo dobro razpredena, ker jo z vsemi močmi podpira domače abesinsko pre-bivalstvo. Prav živahno pa je začela delovati, odkar se je zvedelo, da se bivši neguš Hajle Selasije nahaja blizu meje in je stopil v stalni stik s posameznimi poglavarji abesinskih ple-men. To četniško rovarjenje je že tako napre-dovalo, da je konec prejšnjega tedna odletel iz mesta Karthuma v notranjost Abesinije ne-

guš Hajle Selasije. Odletel je v angleškem bombniku. Ustavil se je na abesinski zemlji, kjer so mu domačini pripravili zasilno leta-lišče. Tam je neguš čakal bataljon vojakov, ki ga je nekaj dni prej odposlal tja. Po pri-hodu na abesinsko ozemlje se je neguš podal v cerkev, kjer se je izvršil kratek cerkveni obred, na kar je nagovoril prisotne odličnike in tudi bataljon domačih vojakov, ki so pod poveljstvom avstralskega častnika. Po spr-jemu je neguš nadaljeval svojo pot na konja na nek neznani kraj v notranjosti Abesinije, kjer bo imel svoj glavni stan ter prevzel vr-hovno poveljstvo nad vsemi četniki in redniki domačinskih vojakov, ki se borijo proti Italiji.

Angleške čete v Eritreji so prodirle že 180 km daleč na italijansko ozemlje in se bli-žajo mestu Agordat. Kakor je videti, nane-ravajo te čete presekati Eritrejo na dveje in dospeti do važnega italijanskega pristanišča Masaua, od koder gre v notranjost Eritreje železnica. Vseposvods se močno udejstvuje tudi letalstvo, katero preganja italijanske čete. Angleške čete so skupno z južnoafriškimi če-tami potisnile italijansko vojsko iz angleške Kenije nazaj na abesinsko mejo.

Nemški predlog Franciji

Nemci bi radi prišli italijanski armadi v Afriki, prav posebno pa v Libiji in v Tripo-litaniji na pomoč. Že pred nekaj tedni je pri-šlo nekaj nemških bombnikov na otok Sicilijo, ki naj bi ovirali plovbo angleških ladij po Sredozemskem morju. Angleži so se hvalili, da so veliko število nemških bombnikov že sestrelili in uničili deloma v zraku, deloma na tleh. Kakor je videti, je ta nemška pomoč prišla res nekoliko prepozno, ker ni ališati o kakšnih posebnih nastopih nemških bomb-nikov, razen pogostnih napadov na otok Malto, katere je bila nekajkrat hudo bombardirana. Sedaj pa hoče nemško vrhovno poveljstvo iz-kreati svoje čete na samem afriškem obrežju in zahteva od Francije, da mu prepusti pri-stanišče Bizerta ob afriški obali, kjer bi Nem-čija izkrcala dve oklopni diviziji ter podprla italijansko armado ter morda celo organizi-rala protiofenzivo. Ali bo Francija ugodila tej zahtevi ali ne, ne moremo vedeti. Najbrž bi Francija brez bojov ne izročila tega važnega pristanišča in bi se znani general Weygand, poveljnik francoskih čet v Afriki, temu upri-l z vso odločnostjo.

Najkrajgosejša stvor v puščavi je voda. Studenec v abesinski puščavi.

Angleško prebivalstvo se vadi za primer nemškega izkrcanja

KAJ JE NOVEGA

Obrtniki so dobili lastno zbornico

Obrtniki se v skupni trgovski, obrtni in industrijski zbornici s sedežem v Ljubljani niso dobro počutili, zato je bila njihova želja, da si osnujejo lastno stanovsko zastopstvo.

Do tega je te dni prišlo, kakaj s posebno uredbro ministrskega sveta je bila ustanovljena Obrtna zbornica v Ljubljani. Novi zbornici želimo veliko uspehov v korist slovenskega obrtništva.

Osebnosti

o 90 letnica je postala Marija Bratuša iz Ljutomera. Pred 45 leti je bila glavna kuharica na novi maši pok. dr. Antona Korošca. Naj jubilatko Bog blagoslovja do skrajnih mej človeškega življenja!

Domače novice

d Za zimske pomoč je izdal škof dr. Gr. Rožman sledečo odredbo: Od nedelje 2. februarja do vključno sobote, dne 8. februarja tekočega leta, bo v dravski banovini teden zimske pomoči. Župnijskim uradom se naroča, naj to nedeljo, 2. februarja tekočega leta vernikom pri pridigi oznanijo in toplo priporočijo, naj pri tej dobroteljni akciji vsak po svoji moči sodeluje. Gospodom duhovnim pastirjem se priporoča, naj to akcijo pri krajevnih odborih podpirajo z nasveti in navodili. Če se gospodom župnikom zdi primerno, naj za nedeljo, 2. februarja oznanijo cerkveno darovanje za zimske pomoči ali

kako drugačno zbirko. Nabrana sredstva naj se izroče krajevnim odborom.

Odposlanstva 30 jeseniških delavcev je obiskalo preteklo nedeljo grob pokojnega voditelja dr. Korošca in si ogledalo Jugoslovansko tiskarno.

d Kmetiska zveza, velika slovenska kmetiska ustanova, je zborovala pretekli teden. Kmetiska zveza šteje 80.000 članov in 238 krajevnih odborov.

d Ker še nimamo avtonomije. Dobrote vladne naklonjenosti uživa belgrajsko društvo za raziskavanje in pobijanje raka. Pred dobrim letom si je izposlovalo podporo v znesku štirih milijonov dinarjev in z njo postavilo veliko stavbo za zdravilišče, v katerem bodo zdravili raka. Stavbo je društvo v surovem stanju dogradilo, nato pa dela ustavilo. Moledovalo je naprej in sedaj je dobilo še osem milijonov dinarjev za notranjo opremo zavoda, ki bo imel na razpolago jeseni že najbrže dovršen in bo najlepši in najbolj opremljeni zavod v državi, medtem ko se slovenski zavod, ki je sicer prvi v državi, stiska v skromnih prostorih in uživa le podporo banske uprave.

d Zelo lepo je uspela akademija, prirejena v nedeljo, 26. jan. t. l. v ljubljanski univ. dvorani v prid našim izseljencem v tujini. Dvorano je napolnila zlasti mladina. Med odličnimi udeleženci je bil tudi škof dr. Rožman, minister dr. Kulovec, ban dr. Natlačen, župan dr. Adlešič in še drugi.

d Po vsej državi bo dala vlada popisati vse zaloge žita, koruza in vseh vrst moke.

d Za krščansko vzgojo v vseh šolah. Vojvodinski Hrvatje, ali poprej stalno imenovani Šokci in Bunjevci zavračajo trditve,

da bi bili kaj drugega kakor pravi Hrvatje, pa nobeni Šokci in Bunjevci s posebno narodnostjo. Pred kratkim so si ustanovili svoj prosvetni svet. Vsi govorniki so se zavzemali za krščansko vzgojo svojih otrok v vseh šolah.

d Še en fond. Kmetijski minister je predpisal pravilnik o ustanovitvi fonda za prehrano siromakov.

d Obratovanje jedilnih in spalnih vagonov na jugoslovanskih železnicah bo namesto belgijske družbe prevzela nemška »Mitropac«.

d Iz banovinskega prehranjevalnega urada. Kdor ima toliko pšenice in pšenične moke na zalogi, kolikor mu je za en mesec pripada, nima pravice do krušne karte.

d 60 trgovcev in 19 pekov je sedaj v Celju.

d Čez 20 stopinj pod ničlo je kazal toplotmer tu in tam v prvi polovici januarja. V preteklem tednu pa je kazal po raznih krajih do 8 stopinj nad ničlo.

d 28.000 din je ukradel nepoznani uzmo-viš zobo-zdravniku Ivanu Mavserju v Ljubljani.

d Dvakrat več piva kot druga leta popijejo ta čas v Celju in Savinjski dolini. Vzrok: visoke vinske cene.

Proti kašlju vam priporočamo izvrstni Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah. Zaučite izrecno samo domači preparat Remedia sirup, ki je kvaliteto prav tak kot dragi inozemski preparati. Za Slovenijo je poverjeno glavno zastopstvo poznani lekarni Bahovec v Ljubljani.

VINA iz Centralne vinarne v Ljubljani bodo zadovoljila Vaše pivo najbolj!

d Te pa ni enakepravnost. Kakor mnogim znano, kmetje v Jugoslaviji odplačujejo dolgove v večletnih obrokih. Kako pa so letos odplačali? Slovenski kmetje so plačali 89% tega, kar bi morali, Belgrad 29%, Zagreb 21%, Sarajevo pa celo samo 12%.

d Učiteljska stanovanja. Na osnovi razsodbe državnega sveta št. 3865-40 pripada učiteljem stanovanje, obstoječe najmanj iz dveh sob, primerne kuhinje in priključka. Ako kdo ni vžival popolnega stanovanja, mu gre doplačilo stanarine po dotični uredbi. — Kdo

Petletnica Kmečke zveze

V nedeljo, dne 26. januarja je v Ljubljani podala ob svoji petletnici letni proračun naša največja slovenska kmečka organizacija, Kmečka zveza. Zboru so prisostvovali naši najvišji odličniki, tako ljubljanski škof dr. G. Rožman, minister dr. Kulovec, bivši minister Snoj ter drugi številni odličniki. Nemogoče je podati vse pestro in bogato delo, vse načrte, vse zasluge, ki si jih je v tej kratki dobi nabrala ta velevažna kmečka ustanova. O delu Kmečke zveze bomo še in še pisali. Prinašamo samo resolucije, ki so bile sprejete na občnem zboru.

Resolucije:

Zastopniki slovenskega kmečkega stanu, zbrani na občnem zboru Kmečke zveze v Ljubljani, dne 26. januarja izjavljamo:

1. Ponavljamo zahtevo po organizaciji slovenske banovine. Z ureditvijo tega vprašanja je tudi moč naše skupne države zelo okrepljena.

2. Oblastva naj z ostrimi ukrepi zavaruje kmečko zemljo; prepreči naj prehajanje kmečke zemlje v last nekmetijskih ljudi; zemljišča, ki so last nekmetov, naj se obdavčuje s posebno davčino. Da bodo mogli kmečki sinovi prevzemati domača posestva, naj se dedne takse pri prevzemu manjših kmečkih posestev odpravijo, pri ostalih pa znižajo. Obči državljanaki zakonik naj se glade dednega prava in priposestevanja spremeni v smislu zahtev zastopnikov kmečkega stanu. Agrarna reforma naj se obnovi in končno izvede.

3. Zahtevamo uvedbo kmečkega socialnega zavarovanja, starostnega in onemoglostnega ter bolezenskega in neugodnega.

4. Zahtevamo, da se izpremeni zakon o ljudskih šolah v smislu osnutka, ki ga je po temeljiti pro-

učitvi vseh tozadevnih vprašanj in zahtev izdelala Kmetijska zbornica. Spremeni naj se lovski zakon, ki danes ubija v kmetu voljo do dela in mu prizadeva ogromno škodo.

5. Zahtevamo odpravo trošarine na cement za kmetijsko sanacijo. Tudi zahtevamo odpravo mitnine, ki jo pobirajo mesta od uvoza kmetijskih pridelkov. Zahtevamo znižanje cen umetnih gnojil, zlasti onih, ki se z domačimi surovinami doma izdelujejo.

Za kmetijske stroje naj se zagotovi potrebna količina pogonskih snovi (benzina in nafte). — Elektrifikacija podeželja naj se pospeši.

6. Oblastva naj spravi v sklad cene kmečkih pridelkov s cenami blaga, ki ga morajo kmetje kupovati. Zahtevamo tudi odločne kazni za tiste, ki navijajo cene blaga, ki je za življenje ali gospodarstvo nujno potrebno.

7. Oblastva naj z obsežnimi javnimi deli na sanaciji podeželja in z melioracijo za kmetijstvo sposobne zemlje preskrbi zasilček in tako omogoči preživljanje vsem, ki trpijo zaradi sedanjih razmer pomanjkanja živeča in najnujnejših življenjskih potrebščin.

8. Samopomoč kmečkega ljudstva po zadrugi in na oblastva podpirajo kar najbolj. Zlasti priporočamo podpiranje in širjenje kmečkega blagovnega združništva.

9. Odločno zavračamo vse trditve, da kmetje izrabljamo današnji položaj in neupravičeno bogatimo. Ugotavljamo nasprotno, da mora večina slovenskih kmetov zaradi pasivnosti svojih posestev kupovati poleg potrebnih za življenje in gospodarstvo tudi živeč, zaradi česar je kmet prizadet z visokimi cenami žita in specerijskega blaga v enaki meri kakor drugi stanovi.

Tega še ne veš,

da so v tovarni Tekstilindus v Stražišču pri Kranju delavci najboljše plačani v vsej tekstilni industriji v Sloveniji. Delavci, ki delajo 8 ur na dan, so v soboto prosti in sobota jim je tudi plačana. Ob času pomanjkanja so dobili izdatne podpore. Tovarna ima poseben fond za podpiranje delavcev v primeru brezposelnosti. In kljub temu podjetje ne propade, ampak ima še lep čist dobiček. Torej ne velja izgovor mnogih podjetnikov, ki pravijo, če bomo delavce dobro plačevali, bo pa podjetje propadlo.

Da je Leon XIII., veliki socialni papež, bil proti temu, da bi se razpuščale marksistične in njim sorodne delavske organizacije, češ da si brez njih rešitev socialnega vprašanja sploh ne moremo misliti. Tako vsaj sklepamo iz pisanja »Delavske pravice«, glasila slovenskih krščanskih socialistov ali Jugoslovanske strokovne zveze, ki že zdaj ne vidi, da drvi s pospešeno hitrostjo proč od katoliške skupnosti.

Da je bil Stjepan Radić apostol nove miselnosti o vlogi kmeta in zemlje in da je bila prej zemlja pod vplivom krščanstva kmetu le solzna dolina. Apostol te nove miselnosti je postal Radić sam tedaj, ko se je vrnil iz Sovjetske Rusije ter hotel organizirati svoj pokret tudi pri nas v Sloveniji. Kolika škoda, da zaradi svoje žalostne smrti tega ni mogel izvesti! Sicer je pa upanje, da bo to Radićevo zamisel sedaj izvedla HSS. Na to zdaj čakamo. Tako piše v zadnji številki o Radiću »Kmeti list«, ki je očitno glasilo hrvatske seljaške stranke v Sloveniji s svojevrstnim, bolj rdeče usmerjenim programom.

pa bo plačal učiteljstvu stotisoče, ki jih je tekom let utrpelo radi napačnega tolmačenja zakona?

d Zalni koncert v počastitev spomina pokojnega voditelja dr. Korošca bo 3. februarja v unionski dvorani v Ljubljani ob 8 zvečer. Glasbena Matica izvaja Verdijev »Requiem«.

d 2555 »gostov« je imela v lanskem letu mariborska letnišnica.

d Izpostava Delavske zbornice v Kranju je bila slovesno otvorjena v nedeljo 19. januarja t. l.

d 69.365 knjig je izposodila v letu 1940 knjižnica Delavske zbornice v Ljubljani. Ona v Mariboru pa 40.338.

d V katero smer se razvija slovenski jezik? Na to vprašanje je odgovarjal te dni

ravnatelj šentvidske gimnazije, zaslužni jezikoslovec dr. A. Breznik v zanimivem predavanju v Ljubljani. Na koncu je izgovoril sledeče pomembne stavke: Novim predmetom in pojmom je treba brž dati nove domače izraze, da se nam ne zgodi to, kar Angležem, ki imajo 5 sedmin tujih besed. Slovani imamo tako neizmerno bogat besedni zaklad, da lahko ustvarjamo nove izraze. Drugič pa naj velja: kar se je slovanskega splošno sprejelo v naš jezik, to pustimo v obliki. Zato je nezdravo preobračati proračun v preračun, proučavati v preučavati in uvažati na novo, kar smo opustili. Zbližanja s Slovani se ne bojmo, ker bomo s tem pridobili, da nas bodo Hrvatje, Srbi, Bolgari, Rusi ter deloma tudi Poljaki in Čehi bolje razumeli in tudi mi nje.

d Lastne tiskarne je otvorilo v četrtak, 16. januarja Katol. tiskovno društvo v Slov. krajini. Tam bodo tiskali tudi »Novinec«.

d Trejčke je vrgla krava posestnika Franca Kogovška v Rovtahn nad Logatcem. Trije zdravi, dobro razviti bikci.

d Nova gledališka dvorana Prosvetnega društva v Kranju je bila 18. jan. izročena svojemu namenu. Ob tej priliki so predvajali Finžgarjevega »Divjega lovca«.

d 160 milijonov dinarjev je porabila v L. 1940 Slovenija za tobak. Približno toliko znaša naš banovinski proračun.

d V letu 1940 je imela Ljubljana 87.780 prebivalcev. Kaže, da bo slovenska prestolnica v približno 5 letih dosegla 90.000 ljudi.

d Ena delavska. 875.512 delavcev in delavk je bilo zavarovanih oktobra pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev. V primeri s septembrom je bilo zavarovanih 2000 delavcev manj. V primeri z istim mesecem predlanskega leta pa je bilo 62.000 ljudi več zavarovanih. Najbolj se je število zavarovancev dvignilo pri okrožnih uradih v Ljubljani, Zagrebu in Nišu. Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala 29.39 dinarja, ali pet dinarjev več kakor pa leto poprej. Na področju okrožnih uradov v Zagrebu in Ljubljani je znašala povprečna mezda nekaj nad 30 dinarjev. Lanskega oktobra so delavci v vsej državi zaslužili 577 milijonov dinarjev, leto poprej v istem mesecu pa 448 milijonov.

d Ker so avtenomai. V proračunu banovine Hrvatske za leto 1941 je določenih za izpolnitev medicinske fakultete 40 milijonov din, za zgradbo in opremo dijaških domov in obednic pa 15 milijonov dinarjev.

d Volkja nadlega. Pred nekaj dnevi je sestradan volk napadel sredi dneva železniškega čuvara pri postaji Josipdol v bližini

Karlova. Čuvaj se je zveri ubranil na ta način, da jo je pobil z motiko. Prav tako poročajo, da se volkovi klatijo tudi v okolici manega industrijskega kraja Duga Resa in ogražajo delavce, ki prihajajo ali odhajajo iz tovarne. Nedavno pa je železniški plug blizu Karlova povozil volka, ki je tekel po železniški progi.

d 300.000 mladih sadnih dreves bo razdelila banska oblast v Zagrebu dobrim in zavednim hrvatskim sadjarjem.

d Okrog 200 vlakov so ta mesec ukinili v vsej Jugoslaviji.

d Velike veselje je povzročila napoved o odpretju nove skopljanske radijske oddajne postaje. Oddajati bo začela na valu 477 m.

d 2300 policijskih stražnikov in prometnih redarjev je do sedaj izoblikovala policijska šola v Zemunu. Stražniki z maturo imajo pravico, da že po petih letih službe polagajo izpite za nadzornika policijskih straž, medtem ko smejo takšne izpite polagati ostali šele po desetih letih službe.

d Za domači riž. Gojitvi riža bodo v naši državi letos posvetili mnogo več pozornosti kakor doslej. Vojska v Evropi je pri nesla svoje tegobe, pa tudi svoje dobrote. V Jugoslaviji so za gojitve riža primerni kraji v vzhodni Južni Srbiji, vendar se gojitvi ni posvečala tista pozornost, kakor bi jo ta panoga zaslužila. Vsako leto smo pri nas pridelali do 700 vagonov riža, okrog 2300 vagonov pa smo ga uvozili iz tujine, prvega sileno iz Italije.

d Nad 20 milijonov din posojila za dograditev carinarnic in odkup zemljišča na novem savskem pristanišču, je najela belgrajska občina.

d Delavnost nemške manjšine v Jugoslaviji je zadnji čas zelo narasla. To je pokazalo tudi ononedeljsko zborovanje Kulturbunda v Mariboru, kjer se je zbralo do 1000 zastopnikov od raznih strani. Po govoru voditelja Nemcev v Sloveniji je vsa dvorana pela himno Nemcev, ki žive v inozemstvu.

d »Pogod« je dobil dovoljenje za uvoz 1200 vagonov sladkorja iz Slovaške.

d Rosereltov zaupnik polkovnik Donovan je obiskal te dni balkanske prestolnice. Bil je tudi v Beogradu. Baje je namen Dovanovega obiska odvrniti balkanske drzave od vstopa v vojno.

d 24 milijonov dinarjev je dal ribežev našim ribičem v Primorju.

d Šestdesetletnica je praznovala te dni »Samouprava«, glasilo radikalne stranke. List ima velike zasluge za napredek srbskega naroda in Jugoslavije.

d Nad tisoč oseb oblikuje v Zagrebu nemške jezikovne tečaje.

d Nad 2 milijona dinarjev škode je napravil požar 20. januarja na zagrebškem smenišču.

d Za kadilce. Nova vrsta cigaret pod imenom »Dubravka« je izdala uprava državnih monopolov. Škatlica s 15 cigaretami stane 9 din.

d Nove vinograde so začeli nasajati dalmatinski vinogradniki. Vzpodbodlo so moškarje dobre cene letošnjega vina.

d Iz uredništva. F. G.: Božično črtico smo prepoznali dobili. — J. N. Zalebej: Odgovor pride.

Zanimivo obleganje razbojnika

Pri Sv. Barbari v Slov. gorah so te dni orožniki ujeli nevarnega razbojnika, 24 letnega Ivana Bratka. V temni noči so orožniki od vseh strani obkrožili hišo Dvoršaka pri Sveti Barbari. Imeli so srečo, kajti v hiši so zalotili Ivana Bratka in oba njegova pomagača brata Doršaka. Bratko se je akrlil na podstrešje. Zavlekel se je v prostoren dimnik ter čakal tam oborožen s tremi nabitiimi samokresi. Začelo se je obleganje, ki je trajalo tri ure. Orožniki niso hoteli po nepotrebnem prelivati krvi. Spodaj v kuhinji so orožniki zažgali v peči nekaj treščic in kmalu je kihanje in kašljanje

v dimniku povedalo, da se je začel obleganec dušiti. Bratko je bilo tega kmalu dovolj ter je izjavil, da se uda. Prilezel je iz dimnika, sajast kakor dimnikar, smrdeč po dimu, kakor prekažena klobasa. Takoj so ga močno uklenili ter ga skupaj z njegovima pomagačema odgnali s seboj najprej v Ljutomer, kjer so ga zasilili. Ves dan ni hotel izpregovoriti niti besedice, naposled pa so ga le »omehčali« ter je dosedaj priznal, da je izvršil 13 vlovov in tri razbojništva, škode pa je povzročil za 25 tisoč dinarjev.

RAZGLED PO SVETU

Svica o Jugoslaviji

Največji švicarski list »Bergland« prinaša pod naslovom »Jugoslavija v začetku novega letca« daljši članek, v katerem med drugim pravi:

Zunanja politika jugoslovanske vlade služi neodvisnosti države, ki temelji na načelu ohranitve popolne nevtralnosti. Čudovita jugoslovanska vojska, znamenita po svoji odločnosti in sodobnem orožju, je toliko močnejša, ker Hrvatje danes vedo, da so tudi njihovi možje na važnih mestih in da skupno odgovarjajo za nedotakljivost meja in bodočnost države. Na to vojsko se opira tudi zunanja politika dr. Cincar-Markoviča, ki dosledno služi miru na Balkanu in v Podonavju.

1500 legionarjev mrtvih

Legionarji pod poveljstvom Horia Sime so te dni nastopili proti romunskemu državnemu voditelju generalu Antonescu in so hoteli prevzeti državno oblast v svoje roke. Spopadli so se z vojaštvom, ki je ostalo Antonescu zvesto, in so bili premagani. V bojih je padlo nad 1500 legionarjev. Uboga Romunija!

DROBNE

Generalske vlade pod predsedstvom generala Antonesca je dobila Romunija.

20. januarja je bil Roosevelt slovesno ustoličen za predsednika Združenih držav; sprejeto je gledalo 75.000 ljudi.

Pobotala sta se maršal Petain in nedavno odstavljeni državni podpredsednik Laval.

Ker se mornarji z ameriških vojnih ladij strgali nemško zastavo s konzulata v San Franciscu, nemški tisk ostro obsoja ameriško javnost.

Od treh strani pridirajo Angleži uspešno v Abesinijo.

>Nihče ne more reči, da bi nas dogodili, ki se danes razvijajo daleč od nas, ne utegnili

postaviti pred hude preizkušnje, pišejo bolgarski listi.

Nemška letala se zgrajena iz prvovrstnega materiala, je ugotovil angleški letalski strokovnjak.

V 70 dneh se bo pričela bliskovita vojna proti Angliji, piše italijanski »Popolo d'Italia«.

Angleška podmornica »Parthian« je potopila južno od Italije 7000 tonski italijanski parnik, poln vojaštva in vojnih potrebščin.

Po padcu Tebruka so odhitele angleške čete proti Dorni oz. Bengaziju.

16 m dolgega in 40 ton težkega kita so ujeli ribiči blizu Montevidea v Južni Ameriki v Urugvaj.

Ponesrečil se je velik madžarski poštni aeroplan. 12 oseb je našlo smrt!

Karte za čevlje in obleko so uvedli v Franciji.

150.000 španskih beguncev je še vedno v Franciji; nočejo domov, ampak v Mehiko, kamor pa sodaj ne morejo.

Vsak uvoz vin in alkoholnih pijač je prepovedala švedska vlada.

V Franciji se prodajajo na trgu krokarji po 10, verice po 12, jastrebi po 15 frankov za žival.

Japonsko cesarstvo preživlja najtežje čase v svoji zgodovini, je govoril oni dan predsednik vlade Konoje.

20.000 avtomobilov polnih vojaštva in vojnega materiala se je pred kratkim pripeljalo iz Južne Afrike in Kenijo Angležem v podporo.

Angleška vojska je zasedla Derne in stoji že pred Bengazijem.

Pretekli teden nista doživeli ne Anglija ne Nemčija posebnih zračnih napadov. Mir pred viharjem...

Napačno je misliti, da bi po padcu Anglije prišlo tudi do zloma angleškega cesarstva, piše »Völkischer Beobachter«.

Francoskim vojnim ladjam je naročeno, naj se branijo, če bi kdorkoli napadel francosko vojno brodogradnjo z namenom, da se ga polasti.

Zobobol' lahko odstrani VERAMON.

Veramon se nadalje upošteva pri glavobolu, po uredu zavitem alkohola, pri bolečinah ran in bolestin menstruacij.

Zaviti z 2 tabletama in z 10 ter 20 tabletami se dobe v vseh lekarnah.

VERAMON

Oglaš. reg. pod B. Br. 11896 od A. XI. 1938

Francija ima samo še ene možnost za rešitev: da sprejme nemške predloge v celoti, piše »Essener Nationalzeitung«.

Bolgarska še vedno izvaja sveže grozde v Nemčijo v hladilnih vagonih.

Trdnjave Tebruk so avstralske čete zavzele. Plen: 25.000 italijanskih vojakov, 200 topov, 4 generali in en admiral.

Na osrednjem delu albanskega bojišča so Grki te dni zajeli 400 italijanskih vojakov, 8 višjih častnikov, med njimi enega generala.

25 milijard dinarjev je odobrila ameriška zbornica za takojšnjo zgradbo 200 trgovskih ladij.

Gleboke sem prepričan, da je zmaga Anglije najboljša poročila za Ameriko, da ji ne bo treba v vojno, je izjavil bivši Rooseveltov protikandidat Willkie.

50.000 kg sladkorja izdelajo vsak dan iz grozdja v Franciji.

Francoska vlada je sprejela ponudbo japonske vlade, da posreduje v sporu med Siamom in francosko Indokino.

Če bi Angleži v 5 dneh ne bili zasedli Sidi Baranija, bi ofenziva propadla zaradi pomanjkanja vode, je izjavil general Collins.

Angleška vojska je prešla že 180 km globoko v italijansko Eritrejo.

V Albaniji dobivajo Italijani vedno nove okrepitve in se trdovratno upirajo grškemu pritisku.

Skupne vodstvo vseh vojnih nastopov je bilo sklenjeno na zadnjem sestanku Hitlerja z Muscolinijem, trdijo v Rimu.

Vlada Združenih držav je ukinila prepoved izvoza vojnega materiala za Sovjetijo.

11 divizij je desle izgubil italijanski maršal Graziani v Severni Afriki po angleški cunitvi.

Japonski cesar je čestital Rooseveltu h prevzetju predsedniških državnosti.

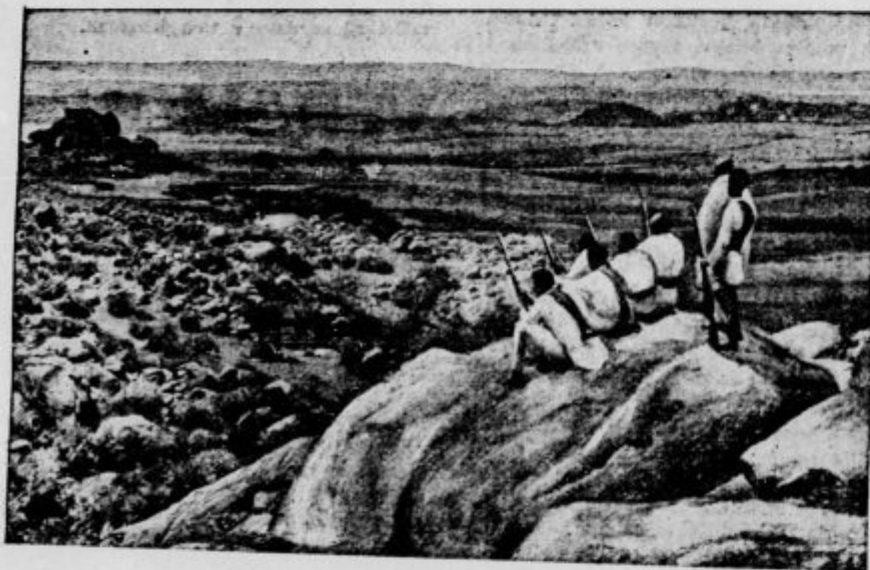
Na Japonskem se začeli delati poskuse, da bi se namesto volne uporabljala pasja dlaka.

Nemške motorizirane čete prihajajo v Italijo.

Filmski poročevalec snima vojne dogodke na fronti. Nevarna služba!

Abesinski četniki zalezujejo italijansko vojsko.

Angleški častniki vežbajo abesinske vojake.

Abesinci z bobaom zaznajo, da se je vrnil cesar Haile Selasije, osrednje Afrike sporočajo novice na bobne.

Človek na boben ali prebivalci

Angleške čete v severni Afriki z neprestanimi in hitrimi napadi utrujajo sovražnika.

Abesinski cesar Haile Selasije se je vrnil v Abesinijo, da stopi na čelo vstaje proti Italijanom.

Že leta 1896. so se spoprijeli Italijani in Abesinci. Slika kaže bitko pri Adni, kjer so Abesinci porazili Italijane.

Za vojsko je v puščavi silno važna voda. Italijanske čete dobivajo odmerjeno količino vode.

Italijanski vojaki se oskrbujejo z vodo iz puščavskih vodnjakov.

Abesinski četnik preži skrit v goščavi na italijanske prevoze.

Črna z angleške ladje, ki jo je potopila nemška podmornica, so se rešili v čolna.

Abesinski četniki, ki so jih Angleži opremlili z najmodernejšim orožjem.

PO DOMOVINI

„Jutro“ in frasoni

»Jutro«, list, ki zdaj preživlja svojo politično pubertetno dobo, brani dne 22. januarja neko dalmatinsko velebarsko glasilce ter sploh vso »Jugoslovensko nacionalno stranko« očitka frasonstvu. Ob tej priliki se obregne tudi ob »Domoljuba«, ki je pred časom zapisal, da se je frasonerija izmed strank najbolj posluževala »Jugoslovanska nacionalne stranke«. Pravi, da je vpliv masonov na JRZ mnogo večji, ne glede na to, da je bil mason sam ustanovitelj in prvi vodja te stranke, dr. Milan Stojadinovič. Seveda je to samo na pasjem repu prinešen odgovor in zagovor. »Ne glede na to, da je prav zaradi svojih frasonovsko

in fuhersko centralističnih skomin Stojadinovič letel iz JRZ (kar tudi dokazuje, da ni bil njen vodja), bi spomnili »Jutro« na tiste pričakovanja polne čase, ko so se voditelji slovenske JNS sramežljivo kot kmečka nevesta sukali okrog vođe Milana, češ, mi bolj skup pašemo, kakor pa ti in Korošec. Da pa ne bo »Jutro« mislilo, da se tudi mi odgovoru izogibljemo, povemo: ne v vodstvu, ne v članstvu slovenskega dela JRZ ni nobenega frasona, in pa: tako v vodstvu kakor v članstvu dravobanske JNS je precej frasonov. Kako je drugje, to pa »Jutro« seveda bolje ve, ker ima dostop do vseh tajnosti bratov masonov.

Iz raznih krajev

Ankara v Turčiji. Nocoj je sveti večer! Nalabo padajo goste snežinke na mokro z dežjem namočeno zemljo. Noč nastaja in električne svetilke so razsvetlile mestne ulice Ankare. Hitim tudi jaz z željo, da čimprej pridem domov Božično drevesce je izgledalo prekrasno. Kot v sanjah se mi spremeni mestna soba v preprosto kmečko hišo, v kateri so jaslice, morda skromnejše, lepše. Vidim svoje drage, mater, očeta, sestro, kako klečijo pri jaslicah in molijo rožni venec. Nato zadoni »Sveta noč« v lepem slovenskem jeziku. Val domotožja me objame. Polnoč se približuje in napotim se v cerkev k polnočnici. Na znotraj je cerkev lepo urejena in podobna našim domačim. Tu je bilo že polno ljudi. Med ljudstvom je bilo tudi mnogo Turkov, ki so prišli pogledat naše obrede. Poskušam se zatopiti v molitev, ač vse zastoj. Ura bije polnoč. Dva duhovnika nosita ob spremljevanju lakega petja kip božjega Dedeta in ga položita v jaslice. Veselo zadoni »Gloria in excelsis deo«. Vročča želja mi je pa hitela k božjemu Detetu; sanjati vsaj o dragi domovini. Anica Fürst.

Slov. Konjice. Naročniki »Domoljuba« iz krajev Božje, Kraberk in Stranice, ki so naročili koledar do 8. decembra 1940 se obveščajo, da ga morejo prejeti v trafikah Bukovnik v Slov. Konjicah, če ga še niso prejeli. — Konjiško prosvetno društvo je dne 26. jan. igralo igro »Pri belem konjčku« v korist zimeke pomoči. — Naši občinski prehranjevalni odbori imajo z preskrbo ljudi z živili mnogo posla. Takim, ki pa so brez vsakih sredstev pa bi morala oblat preskrbeti živila brezplačno, sicer bodo v hudi stiski.

Raka pri Krškem. V ljubljanski bolnišnici je umrla Ana Tomazin iz Celja. Večna luč! »Veriga« je zadnji nedeljo privabila obilo gledalcev. — Za galico so naši vinogradniki v skrbeh. Brez škropljenja ni uspehi ničesar.

Leskovec pri Krškem. Za četrtnim primerom nagle smrti je sledil sedaj peti. Dne 24. jan. je zadela kap šele 47 letnega Butkoviča Stanislava iz Gošče vasi. Naj ga Bog obilno nagradi za njegov trud lepega zglede!

Sv. Marijeta nize Ptuj. Pretekli teden je smrt precej kosila po naši župniji. Med drugim je umrla Liza Kolarik, posestnica v Placarovcih v starosti 68 let. Bila je dobra žena in skrbna gospodinja. V prejšnjih letih, ko je bila še zdrava, se je mladina zbrala večkrat v njeni gostoljubni hiši, tako n. pr. ob luščanju bučnic in so se v vaselem razgovoru in lepi pesmi medsebojno poveselili. Naj počiva v miru!

St. Vid pri Stični. Dne 23. januarja smo pokopali posestnika Fajdiča Janeza iz Sobrač. Je bil oče devetih otrok, od teh živih je 7. Bil je naročnik »Domoljuba«, globoko veren in tako je vzgojil tudi svoje otroke. Sveti naj mu večna luč.

Javor nad Ljubljano. Nedavno so zapeli žalostni javorski zvonovi najstarejšemu faranu Bernardu Tomažiču. Bil je 88 let star in poštenjak od nog do glave. Sodeloval je kot tesar pri novi cerkvi na Javorju in za njo veliko dobrega storil. Naj počiva v miru!

Loka pri Zidanem mostu. Našim orožnikom se je te dni posrečilo do kraja izslediti predrano družbo

7 ljudi, ki so v naši fari več kot eno leto izvrševali vlome in tatvine. Ljudje so se veselo oddahnil, ko so zvedeli za to novico. Posebna zahvala gre komandirju Pangeriču in podnadredniku Čudnu. — Občina je naročila 15.000 kg korusa. — Loške dijakinje uprizorje na svečnico igro »Magdina žrtve«. Vsi vabljeni!

Sv. Gregor. Dne 23. januarja je prosvetno društvo priredilo ganljivo in lepo uspelo žalno slovesnost za pokojnim voditeljem Slovencev dr. A. Korošcem. — Zadnji med umrlimi naše fars je bil Janez Petrič iz Puhovega. Nad 30 let je bil naročnik »Domoljuba«. Pokoj pokojnikovi duši! — Pri zadnjih tekmah, ki so bile 19. januarja v Sodražici, sta člana našega FO dosegla I. in II. mesto.

Sv. Andraž v Halozah. Zadruga v Ptujju je prikrbela nekaj korusa in rži. Kdor je imel še kaj dinarjev, si je kaj malega naročil, večina si ni mogla. Ali se ne bi moglo izposlovati kak vagon korusa, ki bi se po nizki ceni delila med najbolj potrebne? — Zaradi hudega mraza so spet trpele naše gorice in sadovnjaki. — Po kratki bolezni je umrla Amalija Hvalec. Rajni daj Bog večni pokoj!

Zahvala

Podpisani Anton Kelbl iz Bohinjske Bele se upravi »Domoljuba« v Ljubljani iskreno zahvaljujem za izplačilo požarne podpore v znesku

din 1000.— (tisoč dinarjev)

ob priliki požara mo'e hiše.

Ostal bom zvest naročnik »Domoljuba«, katerega tudi vsem drugim toplo priporočam.

»Domoljub« je res naš pravi kmetski prijatelj — držimo se ga.

Bohinjska Bela, 17. jan. 1941.

ANTON KELBL.

Vojnik pri Celju. Da podpremo težki položaj, v katerem je naša cerkev, bo letos darovanje sveč za službo božjo. Sveče se bodo prodajale pred cerkvijo. — Z novimi preprogami na tlaku se to zimo postavlja naša cerkev. Stale so 14.000 din. — Obiskujte farno knjižnico v kaplaniji. Odprta je ob nedeljah po jutranji maši.

Celjski okraj. Zadnji živinski sejem na Teharjih (na sv. Neže) je bil v znamenju dviga cen, zlasti volom za delo. Debele živine pa ne bo, ni krme, žito in otrobi pa so predragi. — Brezposelnost narašča. — Celjske tekstilne tovarne so v zastoji. Da bi se sedaj vsi ti, ki skušajo grenkobo tovarniškega kruha, obrnili nazaj h kmetu, k zemlji, kjer so doma.

Škocjan pri Mokronogu. Že konec 1939 je zavetila pri nas električna luč. Toda takrat še ne uresničeno. Elektrificirane so: Škocjan, Hrastulje, Savince, Stara vas, Zloganje, Grmulje, Dobruška

vas, Hudenje in Dobrove. Prav posrečena je elektrifikacija župne cerkve. Tudi ostali deli naše občine se močno zanimajo za elektriko. — Prišli smo s pripravami, da si postavimo v Škocjanu prepotrebni farni — Knobleharjev dom Kupili smo že zemljišče in pripravili tudi že nekaj materiala. V korist Doma smo za letošnje leto, kakor lani, pripravili veliko elektono loterijo s prav lepimi in vrednimi dobinki. Srečke bomo že kmalu dali v razpodo. — Poročila sta se Marintič Stanko in Pavlina Grahutova. Bilo srečno! — Te dni je nastopil na naši šoli svoje službeno mesto šolski upravitelj Srečko Petar. Želimu mu, da bi se med nami prav dobro počutil!

Vidnje pri Ambruzu. Umrl je v 77 letu starosti Franc Papež p. d. Jaklev oče Bil je mož poštenjak. Prav je, da se ga spomni »Domoljub«, saj je bil njegov naročnik dolgo vrsto let. Z veseljem je pozdravil izvolitev našega novega voditelja dr. Kulovca. Maršikdo se je obrnil k pokojnemu za pojasnilo v kakšni zadevi in je vsakemu rad ustreget. Naj mu Bog bo za vse obilen plačnik!

Sv. Križ pri Litiji. Na svečnico ob 3 popoldne bodo člani prosv. društva igrali veseligr »Narobe svete«. Priporočamo udeležbo! — Posebna smo veseli, ker so se naši obč. može navdušili za elektriko. Bog daj, da bi se ta želja vseh občanov kaj kmalu uresničila! — Naš vodovod zaradi zime le počasi napreduje.

Št. Andraž pri Velenju. Dolge zimske večere moramo večinoma prebiti v temi, ker zmanjkuje petroleja, karbidovka pa je še dražja kakor petrolejka. Upamo, da dobimo tudi mi v doglednem času tako zaželeno električno luč.

Brdo pri Lukovici. Pri nas je še nekaj hiš in družin, ki nimajo nobenega našega časopisa. Naj bi tudi njim bil katoliški tisk vodnik in dober svetovalec v zasebnem in javnem življenju. Katoliška časopisje je najmočnejše sredstvo, da si bomo ohranili lepo družinsko skupnost in vzgajali svojo mladino v poštenju in pravi narodni zavednosti.

Litija. Neki kmet iz Sava pri Litiji je blizu vasi Sava opazil na buki balonček. Pri balončku je bila priprava, ki kaže toploto in sploh vremenske prilike. Aparat je imel številko F 3015. Poslali so ga na poveljništvo zrakoplovstva v Belgrad. — I. Prosvetni večer v Litiji je v vsakem oziru odlično uspel. — Dne 18. januarja se je v Gradcu pri Litiji pojavil neznan pes. ki je napadel več oseb in psov. Zaradi suma stekline je bil za občino Litija, Trebeljevo, Kresnice, Vače, Zagorje in Smotno pri Litiji ukazana pasja zapora. — Umrl je Volk Franc, posestnik iz Litije. Bil je kmet v pravem pomenu besede in zato naročnik našega »Domoljuba«. Naj mu sveti večna luč!

Kalobje. Tiste, ki stalno hodijo k Salobirja in na Kalobje čakati pismo, se opozarja, da pri prevzemu časopisov in ostale pošte vselej pogledajo na naslov, saj je v naši občini veliko družin, ki imajo enaka rodbinska in krstna imena. — V ponedeljek 3. februarja bo pri Sv. Jakobu Hivinski in kramarski sejem. Vabimo kupce in prodajalce.

Sv. Marijeta nize Ptuj. Dasiravno imamo precej ostro in tudi že dolgotrajno zimo, se te ni zbal daleč poznani konjerejec Joža Rižnar iz Gajovec, ki si je prignjal jako lepega plemenitega trebca iz Medjimurja. Je težke medimurske pasme ter je baje bil točasno najlepši trebec v Medjimurju. Zato se pa tudi govori o ceni 18.000 din, kar je baje moral šteti zanj. — V šoli je bil ono nedeljo prav dobro obiskan roditeljski sestanek.

Primakovo pri Litiji. Ono nedeljo je bil občan zbor krajevne kmečke zveze. Kljub velikemu snegu in mrazu je bil občan zbor dobro obiskan. — Prosimo svetnika Kmet. zbornice Strmana, naj nas še večkrat obišče in prinese naj dobrih vesti.

Prežganje. V nedeljo 19. januarja je bil pogreb Franciške Zagar iz Vel. Trebeljevega, p. d. »Grogarčeve« matere. Rajna je dočakala visoko starost 85 let. Pri njej, ki je bila zelo darežljiva, res ni vedela levica, kaj dela desnica. S svojim pokojnim možem sta botrovala velikemu zvonu podružne cerkve v Vel. Trebeljevem. Bog ji bodi bogat plačnik! — V Vel. Trebeljevem je zamrznil studenec, tako da morajo vaščani z veliko mujo dobiti vodo za vse potrebe iz nižje ležečega grabna. Maršikdo pa tudi nastilja primanjkuje! — Glavne hrane — kruha — pogrešamo. Naj merodajni pohite s preskrbo krušne moke! — Po štiriletnem službovanju nas zapušča šolska upraviteljica Anica Primožič. Najlepše se zahvaljujemo in želimo na novem mestu obilo božjega blagoslova!

Leskovec pri Krškem. Teško smo se za vedno poslovili od Marije Petrič, ki je živila nadvo skromno, a v Bogu bogato življenje. Vsi jo bomo ohranili v blagem spominu. — Zadnji nedeljo v decembru je zapel prvokrat Gloria... tukajšnji

rojak Janez Urbanč iz Grče vasi. Tej lepi slavnosti je ubral besedo g. Peter Flajnik, dekan v Koveju. Svoj ponos in veselje so pa izrazile nad novomašnikom zlasti vasi, skozi katere se je vozil. Prav nobena ni delala izjeme. Gospodu novomašniku želimo kar največ uspeha na njegovi duhovniški poti.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Za farne smučarske tekme, ki so jih v nedeljo 19. januarja priredili naši fantje na Ptujski gori, je vladalo izredno zanimanje. Več sto gledalcev je prišlo občudovat nas »poljance« na smučkah. Lanski prehodni pokal ni bil spet (zdaj za stalno) pribori mladi Hrti Martin. Letošnji I. nagrado (krasno novo sliko brezjske Marije) je dobil Beranč Franc, II. nagrado (mohorjske knjige za prih. leto) prejme njegov brat Maks, III. nagrado (sliko t. dr. Korotca) pa dobi Drevenčak Franc.

Zgor. Lipnica pri Kamni gorici. Zalostno so zapeli zvonovi oni četrti zjutraj in naznanili žalostno novico, da je božja dekla oddrgala nit življenja Angeli Koselj v 25. letu starosti. Pred tednom je bila še zdrava in vesela. Prišla pa je za vratna pljučnica in Angeli zaprla življenjsko pot. Angela je bila mirno in pošteno dekle. Tolažimo se s tem, kar Bog naredi, vse-prav storil Počivaj v miru!

Bela vode. V spodnje berloške pečine je tel 37 letni posestnik Atelček Janez, p. d. Matinšek lakat les za sanke. V snegu in ledu mu je spodrnilo in je padel več metrov globoko. Zlomil si je roko in nogo. Klical je na pomoč, pa ga nihče ni slišal do pozne noči, ker pod tišimi pečmi pozimi napolno hodi. Nazadnje ga je slišala neka ženska, ki je poklicala ljudi, da so ga rešili gotove smrti. Drugo jutro so ga zapeljali v slovenjegraško bolnišnico. Želimo, da bi kmalu ozdravel. — Smrekova planinska kočja je letošnjo zimo dobila električno luč, kar je smučarje poleg postrežljivega oskrbnika Janca in njegove gospe, ki lepo skrbita za svoje goste, posebej navdušilo. Škoda, da bo sneg kmalu skopnel.

Radna. V nedeljo, 2. februarja, bomo v našem zavodu obhajali praznik ustanovnika Salezijanske družbe sv. Janeza Boska. Popoldne ob 7 sv. maša z nagovorom in skupnim sv. obhajilom za mladino iz oratorija. Ob 9 cerkveni govor o sv. Jan. Bosku, nato slovesna sv. maša, ki jo bo daroval preč. g. inšpektor Ivan Špan. Domači zbor bo izvajal Wilbergerjevo: »Missa jubilei«. Popoldne ob pol 3 slovesno blagoslov, nato letni sestanek sotrudstva, ki ga bo vodil g. inšpektor. Nato v gledališču pestra opereta: »Pevka s planine«, pri kateri nastopa

60 pevcev. Pevske točke spremlja pomnoženi domači orkester. — Vabimo vse naše prijatelje in dobrotnike, da se udeležijo praznika in posebno popoldanskega sestanka sotrudstva.

Radeče. Tudi v Radečah se je osnoval odbor za prehrano prebivalstva v naši občini. — Iz Zg. Tuhinje je premeščena na radeško šolo učiteljica Skok Amalija. — Z začetkom novega leta je začela poslovati v Radečah šolska kuhinja, v kateri dobivajo najoddaljenejši in najrevnejši učenci, vsako jutro skodelico mleka. — Prosimo merodajne činitelje te košček kruha.

Gorje pri Bledu.

V torek, dne 21. januarja t. l., dasiravno je bilo zelo slabo vreme, so bili Gorjanci pri pogrebu pokojne Kosmat Neže, roj. Peterman. Izšla je iz posene gorenjske kmečke hiše pri Pesjaku v Krnici pri Gorjah, kamor že preko 20 let zahajala naš katoliški tednik »Domoljube«. — Bila je več let članica katoliškega bralnega društva v Gorjah in splošno znana verna katoliško usmerjena žena. Sivi gorenjski snežniki so se na dan njenega pogreba odeli v žalno neprodirno kopreno. Nobeno oko ni ostalo suho, ko se je v poslednji podpravi sklonila svoji zvesti članici v njen tihi zadnji domček zastava Katoliškega bralnega društva in so na krsto zabobnale prve grude. Le potji se, draga Neža, v osrčju zelenih gorenjskih planin in lahka naj ti bo naša zemljica!

Vrhovo pri Radečah. Zimček Franc iz Vrbovega, star 17 let, je padel s skednja tako nesrečno, da si je pri padcu zlomil levo roko v gležnju. — Občina Radeče je kupila prostor za postavitve šolskega poslopja. Za parcelo, ki ima 3300 m², je plačala 10.000 din.

Radovljica. Dežmanovo družino na Brdih je zadela bridka izguba. V nedeljo, 19. januarja, je nenadoma umrla skrbna gospodinja in dobra krščanska mati Terezija Fister v starosti 62 let. Pokojna je bila mati 10 otrok, od katerih so 3 umrli. Na kmečkem gruntu je delala kot čebelica od zgodnjega jutra do poznega večera. Skupno s svojim uglednim soprogom sta lepo krščansko vzgojila

številne otroke. In kako je ljubila službo božjo! Dasi je dobro uro daleč do župne cerkve, je prihajala med prvimi in odhajala zadnja. V veri je trpala svojo moč in tolažbo. Neprevidena, a pripravljena je umrla, zato bo Bog njeno veliko plačilo. Naj v miru počival! Teško prizadeti družini naše sožalje!

Berke. Tu je umrl posestnik Janez Lenarčič, p. d. »Tonica«, vrti katoliški mošt, dober družinski oče, dolgoletni cerkveni ključar in valki oskrbnik. — Mnogo se je vse življenje trudil za katoliški tisk. Bil je dolga leta poverjenik »Domoljuba«, pa tudi sam naročnik na »Domoljuba«, odkar izhaja. Pri njegovi hiši so siromaki imeli še nekakšno pravico do večerje in prenočišča! Vsa vas žaluje za dobrim in zaslužnim sovaščanom! Bog mu boji plačnik!

Naznanila

n Duhovne vaje za fante in moše. — Zadnji tečaj v letošnji zimi bodo: za moše 3. do 7. februarja; za fante 17. do 21. februarja, zadnji 24. do 28. februarja. Vsak tečaj se začne pri gori imenovanem dni ob 6 zvečer in konča zadnji dan zjutraj. Vsak dobi svojo sobo z vso opremo, ki znaša za ves čas kljub draginji samo 120 din. — Pohitite s prijavami, ker so te zadnji tečaji pred veliko nočjo. Pišite na naslov: Dom duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega 9.

n Prosvetno društvo šmartno pri Litiji uprizaro v nedeljo 2. februarja ob 3 pop. narodno igro s petjem v 5. dejanjih »Revček Andrejček«. Pridite, nikomur ne bo žal!

n Olševček. Tukajšnje prosv. društvo priredi na svečnicu in v nedeljo 9. februarja 1941 ob 3 popoldne ljudsko igro »Miklovo Zalo«, lakreno vabljeno!

n Ponovitev »Divjega lovca« v Voklem pri Kranju. Prosvetno društvo »Slomšek« v Voklem pri Kranju je v nedeljo 26. januarja uprizarilo klasično Finžgarjevo igro »Divji lovec«. Precej velika dvorana je bila nabito polna. Ljudje so bili z igro zelo zadovoljni, zato jih je veliko izrazilo željo, da bi jo radi še enkrat videli. Ker igra verno predstavlja življenje gorenjskega kmeta v prejšnjem stoletju in ker zahteva veliko truda preden je zrela za oder, je res vredna, da se ponovi.

Ponovitev bo v nedeljo 2. februarja ob 3 popoldne v Prosvetnem domu v Voklem. Vabljeni vsi ljubitelji lepih ljudskih iger.

JULES VERNE

GOSPODAR SVETA

Nisem pa na noben način mogel razumeti trdoglavosti kapitanove. Predno mine pol ure, bodo slapovi zaprti Epuvanti pot. Četudi je bila zgrajena edinstveno, vendar je nemogoče, da bi mogla prepluti nepoškodovana ogromni slap; neizmerne vodne mase je bodo potopile v globini, katero je voda izdolbila v podnožju slapa. Edino, če se ji posreči pristati kje na obali in uleteti na avtomobilskih kolesih.

Kaj naj storim? Ali naj se vrhem v vodo in poskušam s plavanjem doseči bližnji otok? Toda opazil sem, da mi bodo beg brezdomno preprečili. Četudi me niso zaprli v kabino, sem vendar opazil, kako je kapitanovo oko neprestano ostro uprlo v mene. Da, sedaj je moja usoda temno povezana s usodo Epuvantino.

Razdalja torpedovk od nas se je za nekoliko zmanjšala. Mar stroji Epuvante zaradi napake niso mogli hitreje delovati... Vendar ni bilo na obrazu kapitanovom opaziti najmanjšega nemira, tudi ni kazalo, da hoče kje ob bregu pristati.

Že smo žuli za seboj živžiganje pare iz kotlov torpedovk; istočasno pa nam udari na uho grmenje slapa pred nami. Bili smo komaj tri kilometre oddaljeni od njega.

Tok je postal vse hitrejši in če se Epuvanta ne ustavi, je tudi torpedovke ne bodo mogle več preganjati; kajti če je kapitanu padla v glavo blazna misel, da se hoče z apa-

ratom vred potopiti v valovih vodopada, vendar oni ne bodo drveli za njim v gotovo propast.

Res zatulijo na torpedovkah sirene, ki dajo znak, naj se vožnja ustavi: preko Epuvante pa zaživža nekaj topovskih krogelj.

Sonce je ravno zahajalo. Epuvanta je drvela z vrtočlavo brzino, povečano zaradi brzine toka.

Jaz se dvignem... hočem skočiti v vodo...

V tem me z vso močjo zagrabi roka kapitanova.

Nenadno pa se začuje v notranjosti močan ropot mehanizma. Ona velika meča, ki sta visela ob boku ladje, se naenkrat razprostreta, kakor krili in v hipu, ko je bila Epuvanta skoraj že na slapu, se nenadoma vzdigne v zrak in ponosno odleti preko vodopada.

XV.

Orlovsko gnezdo.

Ko sem drugi dan, po težkem snu, odprl oči, je aparat mireval. Kmalu mi je bilo mogoče doznati, da ni ne na vodi, ne v zraku. Bržkone je gospodar aparata poiskal svoje, nikomur znane skrivališče.

Mogoče mi bo sedaj vendarle dano doznati vse te skrivnosti!

Zdelo bi se čudno, da sem za časa vožnje po zraku mogel tako trdno zaspati. Pa sem pomislil, ni li morda temu vzrok kako močno uspavalno sredstvo, katerega so mi pridelali k moji večerji. Kapitanu je že moralo biti na tem, da ne zvem, kje se je na zemljo spustil.

Od same vožnje po zraku morem reči le, da je name napravil strašoten vtis prav oni trenutek, ko se je aparat, namesto da bi strmoglavil v prepad, kakor ptica dvignil s svojimi orjaskimi krili v zrak.

Aparat »gospodarja sveta« je bil torej zgrajen za štiri načine kretanja: avto, ladja, podmornica in avion. Zemlja, voda, zrak... skozi te tri elemente se je mogel gibati; in to s kakšno silo in s kakšno brzino!

V malo trenutkih je bil zmožen preobraziti se v eno od teh štirih oblik. Isti stroj mu je služil za vse štiri vrste gibanja. To sem videl na lastne oči. Nisem pa še vedel — morda bom to pozneje doznal — kje je vir, iz katerega črpajo stroji tako močno silo.

Opazil sem, da se more Epuvanta z veliko lahkoto upravljati. Zaradi tega je bil opravljen brezmejni ponos onega, ki se je imenoval samega sebe »gospodarja sveta«.

Da, sedaj mi je bila povsem razumljiva njegova samozavest, ki se je razodevala v vsem njegovem obnašanju. Toda le kam ga bo dovedlo njegovo slavočlepeje, če se sprevrže, ko prekorači vse meje, v blaznost?

Za me je bilo sedaj najvažnejše vprašanje, da-li bom smel upet iz kabine na palubo. Poiskšam odziniti zaklopec, ki se pa mi vdal moji sili.

Torej ne dohram svobode prej, preden Epuvanta zopet ne prične svojih voženj. Ven-

Vojne novice

Nemški strmoglavlci so zopet hudo bombardirali Malto.

Z višine 5000 m so te dni angleški bombniki pred angleškim kraljem in kraljico kralji, kako točno zadenejo naznačene cilje.

Važno strateško mesto Kasala na sudansko-abisinski meji so zasedle angleške čete. Italijani so se umaknili v notranjost.

20.000 francoskih legionarjev, bivših vojakov iz Severne Afrike, je te dni v Alžiru prigledlo zvestobo generalu Weygandu.

V grških Atenah so imeli žalno službo božjo za vodilnim grškim časnikarjem Papadakisom, ki je padel v bojih na Pindu.

»Italija bo zmagała, ker je taka Mussolini-jeva velja« je govoril ono nedeljo minister Farinacci italijanskim kinetom.

Vse siamske brodogradnje so v enem samem spopadu uničili Francozi s svojimi bojnimi ladjami.

Nemški major Dering je bil v romunski Bukarešti te dni ubit. Napadalec so prijeli in usmrtili. Ni hotel povedati, kdo je.

Španija bo dobila iz Kanade večje množine pšenice, ki pa jo bodo morale prepeljati španske ladje.

Znova so se povečala nesoglasja med Romunijo in Sovjeti, piše ameriško časopisje.

72 letov nad Italijo in 66 nad Albanijo in Dodekanezom je izvedlo angleško letalstvo od januarja 1940 do 17. jan. 1941.

NAZNANILA

n Dekliški krožek v Horjulu uprizori dne 2. februarja ob 3 pop. lepo igrano »Prisegame« v treh dejanjih. — Vsi vljudno vabljeni.

n Izšla je knjiga p. Plusa »Izžarevajo Kristusa« v prevodu dr. Fajdiga. Večnam. stane 24 din. broširana 16 din. Naročajte jo pri Zvezi katoliške akcije deklet, Ljubljana, Miklošičeva cesta 17.

Rabljeva roka

Angleško spisal J. Fletcher Ray.

Poslovenil Franc Poljanec.

Tako mi je živinski kupec Darij prinesel sporočila od belehemške Rebeka, katere dnevi so se skoro dopolnili, in ki je želela, da ji jaz strežem. Draga mi je bila prav ta Rebeka, zato ker njena ljubezen ni pojemale, ampak se rajši okrepila, ko me je Rimljan Scipio za ženo vzal. Dasi me mnoge judovske žene od tistega niso poznale. Nato sem pustila svojo prvo-rojenko Nidijo, da skrbi za očetove potrebe, a seboj vzela sina Herma, ki je bil tedaj v svojem devetem letu, in se odpravila proti Belehenu. Bila je čista ura tistega dne, ko sva zapustila hišo in očala skoz jopska vrata, pa nisva prišla prida naprej, kajti ceste so bile nagnetone z voli in osli in kozami in ovčami, zraven pa še z množico ljudstva. Pa Hermas korakov tudi ni hotel pospešiti, ampak je moral postati pred klečečimi kamelami in temno-poltimi nubijskimi poganjaji; ali me vleči za roko k ženskam, ki so stale s svojimi vrči za vodo in sadnimi odcedki in medom iz grozdja — in glavo klicale svoje blago vsem, ki so šli mimo. Brž se je pa k meni pritisnil, če se je kak postopek s hudobnim obrazom ustavil in naju zija. Mene je ta zamuda zelo dražila, dokler nisva naletela na Flavija od posačke, ki ga je Hermas dobro poznal; on naju je peljal mimo rjavih, golobedrih surovin, ki so s svojimi dolgimi bradami in umazanimi tunikami suvajot delati pot skoz gnečo.

* Tunika je bila spodnja obleka.

Nov ilustrirani tednik

„DRUŽINA“

razpisuje svojim naročnikom nagrade:

3 nagrade po 1000 din, 5 po 500 din, 10 po 200 din in 20 celoletnih naročnin »Mladike«

Pri nagradi boste upoštevani samo, če poravnate celoletno naročnino 30 din vaa do 10. februarja 1941 Rok je kratek, pohitite! List se izda na lepem papirju s slikami in je primeren za vezavo koncem leta. Format 24 x 31. Prva številka je že izšla, zabavajte jo na ogled!

Uprava »DRUŽINE«, Celje, Cesta na grad št. 29

Sežiganje mrličev in Cerkev

Sežiganje mrličev samo na sebi ni grešno. Isto izvrši že v par urah, za kar bi narava potrebovala več mesecev ali več let. Vsi tedaj tega sv. Cerkev v gotovih slučajih sežiganju nič ne nasprotuje, na primer kjer bi se isto imelo vršiti, da se ustavi kako nalezljivo bolezen tekem kake epidemije, ali če je sežig mrliča določen kot kazen za kak velik zločin.

Poleg teh izjemnih slučajev ima sv. Cerkev vendar svoje predsodke pri vprašanju sežiganja mrličev. Mi res sicer nikakor ne moremo ustaviti naravnega procesa pri trohnebi ali razpadanju telesa našega drugega pokojnika. Vsekdo želi, da bi njegovo telo tako kmalu ne stihnelo; zato se je že od nekdaj mrtvece balzamiralo. Vse to pa vseeno nič ne pomaga, kajti človek je bil po dobi božjega Stvarnika narejen iz prahu, pepela in ilovice in tako se mora zopet v prah in pepel spremeniti ter vrniti po svoji smrti. Ravno iz tega razloga je sv. Cerkev vedno priporočala pokopavanje mrličev; isto je bilo že tisočletja v navadi po vsem civiliziranem svetu. Judje so že od pamtiveka pokopavali svoje drage ranjke; kristjani tudi dosedaj še niso mislili na kak drug način. Celo med pogani se ni sežiganje tako vdomačilo kakor bi bilo pričakovati. Stari Egipčani so vedno z največjo skrbjo in častjo vedno pokopavali svoje mrliče; bogatejši so jim v ta namen gradili krasne grobnice. Torej naj bi bil za vse krščanstvo še vedno v veljavi običaj pokopavanja mrličev, kakor je že tisočletja v navadi.

Kakor znano, se je baš v zadnjem stoletju začelo veliko propagando za sežiganje mrličev, in to v gotovih državah, najbolj v Nemčiji. Pravi namen sežiganja tvori po našem mišljenju enkrat za vselej vsega konec, ko umrje. Kdor ima torej trdno vero v posmrtno življenje kakršno nas uči naša

sv. vera, ta bi sploh nikdar ne mogel in ne smel odobravati sežiganja.

Kdor v svojem življenju naredi oporoko ali določilo, da se mora sežgati, stori s tem smrtni greh; ako se istega skesano ne izpove, umrje v smrtnem grehu. Tako greši tudi katoličan, ki spada h kakemu društvu ali organizaciji, ki pospešuje in priporoča sežiganje mrličev, da bi se število krematorijev pomnožilo. Istotako grešijo sorodniki kakega pokojnika, ki na svoje roke naročijo sežig. Nobene sv. maše zadužnice se ne sme brati za kakim pokojnikom, ki je še v svojem življenju določil, da se mora sežgati. Če se pred smrtjo skesa in pravilno tega spove, lahko prejme zakramente za umirajoče. Če se pa kakega pokojnika sežge proti njegovi volji ali določbi, lahko katoliški duhovnik za njim opravi pogrebne obrede v cerkvi s sv. mašo; vendar pa ne sme katoliški duhovnik pod nobenim pogojem truplo pokojnika spremljati do krematorija; v kakem izjemnem slučaju bi se zamoglo to izvršiti samo s dovoljenjem škofa.

Mnogi zagovorniki sežiganja mrličev isto valed tega priporočajo, ker pravijo, da je pokopavanje nesani tarno. Vendar so glede tega državne, mestne in cerkvene oblasti določile gotove predpise za kraje pokopališč in globokost grobov, da pokopališča nič ne ogražajo zdravstveni položaj ljudstva.

Velikanska želva. Na vzhodni obali Kube so našli ribiči želvo, kakršne v tej velikosti še niso opazili. Žival je tehtala več stotov, toda njeno meso je bilo neudljivo. Oklep so preiskali prirodoslovci, ki so izjavili, da je žival žvela kakšnih pet sto let. Ne bi bilo torej niti izključeno, da je sam Kristof Kolumb videl to želvo kot otroka, ko je odkril Ameriko.

Se spominjaš Janeza, ki je ljudi krstil v Jordanu? Proden so ga vrgli v ječo, je govoril o Nekom, ki ima priti; jermenov njegovih čevljev da ni vreden odvezati; o Nekom, ki naj bi Izraela rešil. O Suzani! Ta galilejski prerok je oni, o katerem je govoril Janez in so govorili preroki. On je pravi božji Sin. Prišel je, da se enkrat vzpostavi Davidov prestol. In na svoje oči sem ga videla, kakor ga boš morda videla tudi ti.

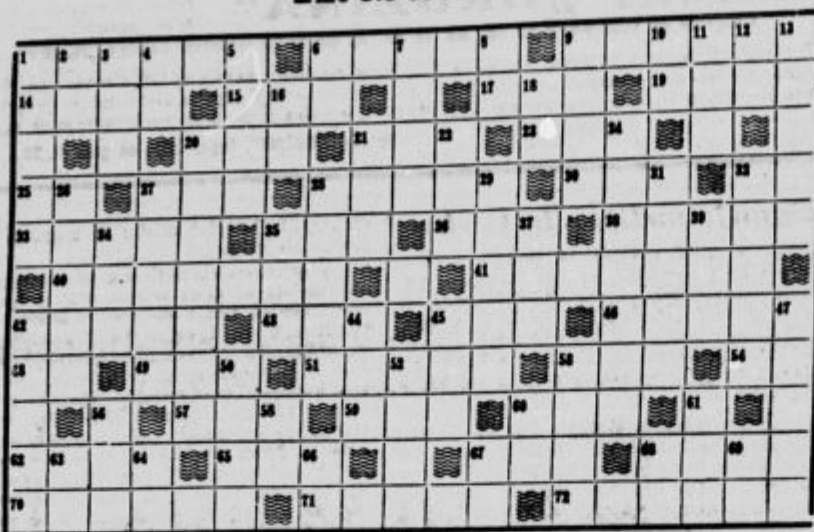
Dvignila sem oči proti njenemu obrazu in ji ustavila jezik, dasi bi bila z veseljem še več poslušala. Pa nisem hotela, da bi se vznemirjala, kajti ona je bila porodu čisto blizu; in le malo časa je preteklo, pa jo je napadla nenadna bolečina. Peljala sem jo k postelji, da si sem vedela, da njen čas popolnoma še ni prišel.

Vrnila sem se na vrt in dolgo sedela pod oljkami; v naročju mi je spal Hermas, jaz pa sem medtem razmišljala reči, ki so mi jih povedali o Nazarencanu. Dasi sem bila žena Rimljana je bilo moje srce vendar z otroki Izraelove hiše, in nikomur še nisem služila razen Bogu mojih očetov. Veliko sem razmišljala o sv. pismu in prerokih — od pridigovanja Janezovega sem, ki me je tudi krstil, dasi sem pred Scipionom to skrila. Vendar pa mi doslej nihče ni povedal, da je ta galilejski prerok Svetilnik božji; tisti, ki naj vodi Izraela, dokler mu njegovi sovražniki ne bodo za podnožje.

In moje srce je zaslutilo nesrečo. Če je zares Mesija, potem bo rimska moč ponižana v prah. In močno sem se zbal za Scipiona, ki razen Pilatovega meča ni poznal postave. Morebiti Mesija ne bo imel z njim nobenega usmiljenja, dasi je mož izraelske hčere, ki se je Boga svojih očetov vedno balal.

Pa sem Herma še tesneje privila k prsim, tako da se je zganil in zajčkal: »Matile! nato se nasmešnil in oči zaprl. Njegov obraz je bil bled in bel v zbirajočem se sramu.

Križanka

Vodoravno: 1. največja reka v Jugoslaviji, 6. glavno mesto Grčije, 9. prijeten, 14. univerzitetni profesor, 15. izpuščaj, 17. boleč ugriz čebele, 19. vrsta sladkorja, 20. ne govori, 21. turški poglavar, 23. domača perutnina, 25. izraz pri kartanju, 27. del telesa, 28. član fare, 30. huda tatvina, 32. pomodna besedica pri glagolu, 33. človekovo zadnje ležišče, 35. kratka denarja, 36. del tedna, 38. plakat, 40. cvetlica, 41. človek, ki se bavi s politiko, 42. materin, 43. pregovor, 45. gozdni ptič, 46. cerkven poglavar, 48. števniki, 49. krasota, 51. državni poglavar, 53. pregovor, 54. izraz pri kartanju, 57. vodna žival, 59. jeza, 60. glas, 62. nebesno telo, 65. orodje za štev, 67. divja žival, 68. alkoholna pijača, 70. stroj, 71. del pluga, 72. tuj izraz za delaven.

Hrbenica. — Učitelj: »Kaj je hrbenica, Mirko?« — Mirko: »Hrbenica, to je dolga kost, na katere enem koncu sedi glava, na drugem pa jaz.«

Nasplošno: 1. ameriški denar, 2. predlog, 3. brez obleke, 4. ploskovna mera, 5. ljubeč izraz za očeta, 6. ploskovna mera, 7. zelo hlapljiva tekočina — boljše od bencina, 8. peanška oblika, 9. opomin, 10. del voza, 11. domača žival, 12. oblika pesmi, 13. drug izraz za podobno, 16. ima človek, 18. vas pri Ljubljani, 20. tujka za častnikar, 21. državni oblastnik, 22. strupena kača, 24. zanesljiv, trden, 26. hudobni duh, 27. novic, 28. prebivalec Finske, 29. trud, 31. dan v tednu, 32. morsko pristanišče blizu Sušaka, 34. najvišji hrib Dolenjske, 35. darilo, 37. del obraza, 39. boleč ugriz ose, 42. zjutraj leži nad močvirnimi kraji, 44. kesanje, 45. lesena posoda, 47. rimski cesar — strasten preganjalec kristjanov, 50. ima vsako mlado živo bitje, 52. del dunavske banovine, 53. se leskeče v jutranjem soncu na travi, 56. število, 58. kratica, 60. osebni zaimek, 61. reka v Egiptu, 63. upanje, 64. ploskovna mera, 66. kratica: plemeniti, 67. žito, 68. osebni zaimek, 69. nikalnica.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih „Domoljuba“!

Luči so zamigljale po bivališčih poljskih omlavcev, večerne sence so padale na pokojno pozorišče: edino mukanje govodi in blejanje ovac se je slišalo spodaj v dolini. Zvezde so gledale doli na ta žalostni svet z ljudmi, boji in krvjo. Vse je bilo tako tiho, komaj sem slišala dihanje svojega otroka. Sklonila sem glavo in zajokala, in med jokom sem molila, naj bi ta Kristus bil neznega in usmiljenega srca. In da bi moj mož ne bil med tistimi, katerih kri naj bi izmila Izraelovo trpljenje. In ko je deček od spanja bil ves truden in nevočen, sem vstala in v tiho odšla v hišo.

6. poglavje.

Sonce je bilo že visoko na nebu, ko sem se v jutro zbudila. In snočni strahovi in dvomi so se zdeli slabotni kakor spomin na pol pozabljen sanje. Hitro sem vstala in našla Rebeko, ki me je že čakala. Ni bilo dolgo, pa je že zopet govorila o tem Galilejcu, ki mu — je lejala — pravijo Jezus iz Nazareta. Govoriti je mogla komaj o čem drugem. Njena mati Ivana, ki je bila tedaj zelo visoko v letih, je — tako je kazalo — bila pomočnica Materi in ji stregla, ko se ji je Dete rodilo. — Ona, je rekla Rebeka, ti bo povedala, kaj se je zgodilo tisto noč.

Nato mi je Rebeka pripovedovala o nekem pastirju Izaaku, ki je slišal angelu peti tisto noč rojstva tega deteta in ona me je vsekakor hotela s seboj, da tega Izaaka obiščeva. Do polja kjer je pasel svojo čredo, je bilo čisto blizu; in dasi me je njeno stanje malo skrbelo, ni mi dala dopovedati, da bi počakali. Nato sva odšli; pot, ki je šla nekam počasi, je krajšala Rebeka s pripovedovanjem o tistem Jezusu iz Nazareta. Še Hermas, ki se mu kaj malo ljubi

1. Otrok, ki je od zaspanosti ves brez moči, la mu noben ud več ne služi, pravijo »nevečene, Prim. pri Pletersniku besede »neveke, 9«

pobirati stopinje, ko starejši govore, je hodil z njo vstric in vnato poslušal besede, ki jih je govorila.

Zdelo se je, da smo komaj začeli, pa smo bili že med judejskimi griči, ki ločijo mesto od velikih ravnin. Počivali smo pod divjo smokvo, ki obdaja oljke in murvine vrtove rabija Ezra in govorili o tisti lepi Ruti z daljnih moabskih gričev, ki je paberkovala morebiti prav po teh poljih, ki so se razgrinjala pred nami. Njih pšenica in ječmen sta prav zdaj priklanjala svoje glavice pred nežnim vetričem. Ali pa sva gledali Herma, kako je z lahnim korakom in veselim srcem nabiral poljske lilije.

»Bog daj, da bi dete v meni bil sin, Suzana,« je rekla, »potem ga vzamem s seboj k temu Jezusu, da ga blagoslovim. In sklonila je glavo in nekaj časa pokojno jokala. Potem sva vstali in šli svojo pot.

Kmalu sva zadeli na Izaaka. Z radostjo je pozdravil Rebeko, saj jo je veliko let poznal, in prijazno se je z nama pogovarjal. Kar rada sem ga imela od tega prvega pozdrava. Dasi je bil namreč sklonjen in gubast in poln let, je bil vendar preprost in ljubezniv kakor otrok in ni imel nič samovoljnega in preglasnega jezika, kakor ga imajo ljudje iz mesta. Prijazno je sprejel Herma in potrpežljivo poslušal vsa njegova vprašanja in občudoval njegove krepke ude, kar me je nenavadno veselilo. Medtem je pa Hermas z roko brodil po dolgi beli pastirjevi bradi.

Komaj smo pozdravljanje končali, sta prišla dva mladeniča, ki sta pastirju pomagala oskrbovati čredo. Prinesla sta jagnjico, ker ji je mati poginila. Pravkar sta jo ujela v goščavi, in Izaak jo je vzel v naročje kakor mati drži svojega prvorojenca, in nahnal jo je iz buče z mlekom. Hermas je pa ta čas gledal s široko odprtimi začudenimi očmi. Nato je deček prosil, da bi jagnje smel tudi on držati; in zelo je bilo všeč staremu Izaaku, ko je videl, kako

Dve kar tako

Srečen pes. Bolgarski kmet Jekov je srečal lastnik srečnega psa. Pred kratkim je kupil nekoliko srečk državne loterije in tudi srečko na svojega štirinovega prijatelja. Ko so razglašali v radiu dobitke, se je moču obraz čedalje bolj daljšal. Niti ena izmed njegovih srečk ni zadela. Zato jih je drugo za drugo raziral. Toda nenačakano je prislutil. Srečka, ki jo je bil kupil za pes, je zadela 200.000 levov. V svojem veselju je Jekov srečnemu dobitniku kupil pasjo hišo, ki je opremljena z vsemi udobnostmi. Seveda dobi pes sedaj tudi večje in boljše porcije. Jekov je istotako sklenil, da se odpelje ob prvi priložnosti v Sofijo, kjer se bo dal s svojim pesom fotografirati.

Poreka — za kazen. V Siamu imajo čuden zakon, zelo koristen za ženske, ki si do 30. leta še niso mogle dobiti moža. V tej starosti se lahko namreč obrnejo do vlade, da jim prikrbi moško zgrad, če že ne gre zlepa. Vlada odpravi takšno prošnjo na pristojne kaznilniške oblasti, kajti v Siamu stoje uradni krogi na stališču, da mora zakon marsikatero grešnika spraviti epel na pravo pot. Vsak samski kaznjeneec je v Siamu takorekoč stalen ženitveni kandidat. Kadar pride vrsta nanj, se mora poročiti, pa naj ga bo volja ali ne. Če je bil obojen le na milejšo kozo, tedaj ima pod nekimi pogoji pravico, da si med več starejšimi damami, ki se potegujejo za moža, izbere tisto, ki mu najbolj ugaja. Kaznjenci s takimi grehi na grbi te pravice nimajo in vsaka kandidatka za poroko si med njimi po svojemu okusu izbere moža. Kaznjeneec, ki si ga je izbral, se mora božati nočeti vdati policijski odredbi, kaj v nasprotnem primeru bi se mu kazen samo je ostrila.

Vsa divja je pridrvela Repečnikova v kolo, v roki vihtečo veliko kladivo. »Ko je gospodična, kje je?« je vpila. Toda, učiteljica se je skrila u omaro: »Pomirite se, Repečnikova, pojdiva v mojo sobo, tu med učenci ni primeren prostor u pomenek.«

»Nikamor ne grem. Prinesla sem s seboj kladivo in ga hočem tudi rabiti. Ze tretjč je prišel na Jakec s strganimi hlačami domov.«

»To vendar ni moja krivda,« pravi učiteljica.

»Je ali ni, to mi je vseeno, jaz pa ne grem prej od tu, da zabijem v klop čebeli, na katero si Jacek hlače trga.«

se deček z jagnjetom v naročju igra. Dečka je pokazal, kako ovce kličo s travno piščalko. V pomoč mu je dal tudi svojo palico.

Rebeka je prosila, naj bi mi ponovil zgodbo tiste noči, ko je slišal angela peti. Popravljen je še po mojih razmerah. »Ne,« je dejal, »kakor da bi, hči, o tebi dvomim, toda ti, ki imajo oblast. Učenika ne ljubijo in zato se spodobiti, da sem oprezen.«

Sedel je na podrto drevo in se zagledal preko gričev, kakor da vidi čaljne stvari, ki jih nihče drugi ni videl. Oči so mu bile motne in sinje in od starosti razbolele; ko jih je pa in neznost s tako čudovito lepoto, da sem svoje komaj od njih odtrgala.

»Vsega se spominjam,« je dejal, »kakor da se je zgodilo še le snoči.« Prišlo je pa takole: bilo je ponoči, kakih dva in trideset let bo tega. Spominjam se, ker smo takrat zaklali dve ovci in ju nesli gostilničarju Korneliju; mnogo tujcev je bilo namreč tisti dan prišlo v Betlehem; bil je namreč čas popisovanja.

Izmed treh, ki smo tisto noč čuli nad čredami, sem jaz ostal sam. Efraim spi z očetom, Daniel je odšel v Galilejo ali morda v Samarijo — ne vem kam — gledat Kristusa.

Sedeli smo tu-le na tleh in pazili na ovce, ali pa smo čepeli okrog ognja, ki smo ga kurili, da prepodimo divje zveri. Zavil sem se v ovčjo kožo in zaspal. Tedaj me je nenaglooma zbudil Efraim, obraz mu je še v svitu ognja bil bel. Pograbil sem palico.

»Izaak je kričnil, Izaak, zbudi se in poslušaj Povej, kaj siliš?«

Sedel sem in poslušal, v goščavi — pa se blizu nas, se je nekaj gibalo. Daleč nekje je lajal šakal. Zvezde so svetile jasno in hladno. Vse je bilo pokojno.

»Počivaj, Efraim,« sem dejal, »počivaj, noč je.«

(Nadaljevanje prihodnjč)

Življenje v svetu

Požrešniki v zgodovini

Dukevno odlični možje so često tudi odlični jeli. Med slovitimi možmi poznamo zato tudi šte-
ne tipične mnogojedce.

Takšen je bil n. pr. staroperzijski pesnik Me-
na-Simi, ki je v neki noči, v kateri je spasil
verzo, posetil nič manj nego devet poedin.
vseh so lahko gostje občudovali njegov izredni
Zanj stari rek, da polni želodec ne more do-
studirati, ni imel nobene veljave. Šele če je
pošteno »nabasan«, se je počutil trko dobro,
je lahko zajahal Pegaza.

Grški učenjak Argiropulos, ki je v 15. sto-
letju širil grško književnost po zapadnih deželah,
umrl zaradi prevelikega števila melon, ki jih
pojedel.

Mnogo je jedel tudi pruski kralj Friderik s
pridevkom »Veliki«. Temu je zaradi preveč jedi
redko postalo slabo, pa si je te slabosti pre-
njel potem s prav tako velikimi porcijami sadja.
Končni kralj Ludovik XIV. je vse življenje ob-
il volji glad, menda zaradi svoje trakuje. Ker
imel zelo slabe zobe, pa mu jih tedaj niso znali
dobra popraviti, je slabo fvečil in to mu je po-
ročalo spet hude notranje motnje. Temu mogoč-
mu vladarju ni bilo v njegovem razkošnem svetu
dodnevno nikoli prav posebno udobno.

Schopenhauer je veljal tudi za mnogojedca.
to poročajo tudi o Kantu, ki je v ostalem dajal
rednost jedem, ki mu zaradi njegovega sedečega
vjenja niso mogle prav koristiti. Težko prebavna
di je v velikih množinah pokončeval tudi Gutz-
ov.

Med požrešnike je prištevati tudi Napoleona I.,
ga je šele smrtna bolezen prisilila k umirnosti.

O italijanskem pesniku Leopardiju poročajo, da
bil ves nor na slaščice in sladolede, med tem
se ni Balzakov ogromni apetit ustavljal pred
obedni jedmi, ki so bile dobre in drage. Nekot
e pri enem samem obedu popravil 100 ostrig, raco,
ve jerebici, morski list in tucet hrušk. Sloviti ki-
burg Billroth je prav tako rad mnogo jedel, pa samo
zbrane stvari. Biemarok je že kot dijak v Göttingenu
lahko pojedel pet tucatov ostrig in v pomnejših letih
je imel njegov telesni zdravnik Schwesinger
mnogo dela, da bi njegov apetit krotil v zdrave
meje.

Najnevarnejša žival

Med indijskimi in afriškimi lovci so vprašali,
katero žival smatrajo za najnevarnejšo. Tigris in levi
človeka brez potrebe ne napadejo ter kmalu po-
rinejo, če dobe svinco v telo. Slon je žilav borec,
ki pusti svojega nasprotnika šele tedaj, ko ga je
pokončal. Toda njegov vid je kakor vid nevarnega
nosoroga zelo slab, to se pravi z drugimi besedami,
nevarnemu kolosu z malo spretnosti lahko uideš.
Res nevaren je po mnenju poznavalcev samo bivol,
ki se ga loti mrzla želja po mačevanju, čim je
kakšnega sovražnika opoznal res za sovražnika.
Njegov voh je dober, vid isto tako, močan je, ima
dobar spomin in tudi z nekoliko kroglami v telesu
se lahko grdo znese nad celo družbo lovcev. To
vedo tudi živali in če se kateri med njimi zaplete
v boj z bivolom, čaka samo na to, da se ji ponudi
kakšna prilika za beg.

Kako spoznamo letala tujih držav

V današnji vojni se nasprotni sile vojskujejo
ponajveč s tehničnim orožjem, in med njim so pač
najrazličnejša letala. Da bi bilo mogoče ločiti letala
posameznih držav, tudi nevtrálnih, imajo vse drža-
ve na letalih simbolna znamenja. Nekatere države
so obdržale tista znamenja na letalih, ki so jih imele
še v svetovni vojni. Med temi sta na primer An-
glija in Francija. Angleška letala imajo, kakor v
čas svetovne vojne, na krilih in trupu nekakšno
kokardo z belimi, modrimi in rdečimi krogi.

Francoška letala spoznamo po modro-beli-
rdeči državni zastavi.

Nemška letala imajo na krilih in na trupu črne
kljukaste križe z belim robom, prav takšno známe-
nje se nahaja tudi na repu letala.

Letala Sovetske Rusije imajo za simbolno zna-
menje peterokrako zvezdo na krilih in na repu,
pogosto pa tudi na trupu.

Italijanska vojna letala imajo na krilih tri
rdeče liktorske snope s srebrnimi sekirami v sivem
krogu. Na repu letala pa je zeleno-bela-rdeča dr-
žavna zastava s kraljevesko krono.

Holandski listi pišejo, da bodo nekatere ne-
vtralne države pobarvale svoja letala s pomaran-
často barvo, da se bodo natipčno ločila od vojnih
letal Anglije in Nemčije.

Drvo popotnikov

Na otoku Madagaskarju na jugovzhodu Afrike
raste čudno drvo, katero domačini imenujejo »ra-
venola«, katero pa bi po slovensko morali imeno-
vati »vinako drvo«. Toda domačini to drvo že ved

Jezero smrti

V Siciliji je 25 km daleč od kraja Caltagirone v
neki dolini majhno, črnozelenkasto jezero z imenom
Minaja. Okrog jezera je vse prazno in mrtvo. Na
obrežju ni ne grmičja ne trave ne drevja. Ljudje mu
pravijo — jezero smrti. Nihče — ne človek ne žival
— se ne upa v bližino jezera in kdor se mu je kdaj
približal, je moral umreti — Dognali so, da ni je-
zerska voda strupena, marveč sta na dnu jezera dva
studenca s ogljikovo kislino. Nad jezersko gladino je
strupeni plin, ki umori vsakega, kdor ga vdihava.
Velike napične table svariijo tujce, naj se ne pribli-
žajo jezeru. — V davnih dobah so bili jeteški oboe-
jeni, da so morali izpiti kozarec vode tega jezera in
čim so izpili vodo, so mrtvi omahnil na tla. Tek hud
strup veebuje to jezero.

V vsako hišo Domoljuba!

Pri kašlju

REMEDIA

Guajacol

SIRUP

v temle originalnem zavoju

DOBIVA SE V VSEH APOTEKAH

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

APOTEKA BAHOVEC, LJUBLJANA

stoletij nazivajo s pridevkom »drvo popotnikov«.
In to po vsej pravici, ker utrujenemu popotniku
zastojni nudi nekaj takega, kar je sicer v gostilnah
treba plačati z gotovim denarjem. V tistih krajih,
ki so redko naseljeni, gostilni sploh ni, zato to dre-
vo popotniku kar samo od sebe postreže z »vi-
nom«. Popotniku ni treba nič drugega kakor stopiti
k drevesu ter tam z nožem precej globoko zarežati
v skorjo, nakar iz debela priteče neka tekočina, ki
jo domačini in tuji zelo radi pijejo. Domačini to
tekočino imenujejo »vodica z vinskim okusom«, s
čemer hočejo povedati, da je ta tekočina vinu pre-
cej podobna. Trdijo, da tekočina vinu ni le po-
dobna po okusu, temveč nazadnje tudi po učinku.
Kdor je popil kaj več te tekočine, se nazadnje
kar ne more ločiti od te pijače, kakor je navada
pri vinu.

MLEKIN je sredstvo za po-
množenje mleka pri kra-
vah in za dobro prebavo.
Zavoj mali din 12—, ve-
liki din 20—.

Bister fluid za konje za
masažo pri raznih poškod-
bah nog in kit. Steklenica, mala din 12—, velika
din 24—.

Bister prašek prepreči mnogotere konjske bo-
lezni posebno pa nadubo, zavoj din 12—.
Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sad-
jevca napravite z **Jablinskom**, zavoj din 30—. Po-
štnino zaračunamo posebej.

Drogerija Emona, Iv. Kanc, Ljubljana, Nebotičnik

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

kadruža z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači nasproti hotela »Dolenc

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše
Nove in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%**

Kupujte pri tordkah, ki oglašajo v „Domoljuba“!

Mali oglasniki

Vsega družina verjame ali ne presteri tega za enkrat 3 dni. Poročniki »Domoljuba« plačati samo polovico, ako imajo kakršnokoli potrditve ali predložijo svoje predele ali kakšen posel, vsakemu dodatno pomočnikov ali razpisov in naročil.

Trgovnik

v vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih. Posamezniki v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Posestnik

v vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Čepina smolaj

3 kg 10 din, 4 kg 15 din, 5 kg 20 din. — Prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Šuškarin

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Vaši vrsti surave kože

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Dejela pozor!

Vsi posamezniki v vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Šuškarin stroj Dinger

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Čepelj

v vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Kravnj in pravnj telefon

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Domoljubovska tisk

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Braja smolaj

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Ajovne plevne

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Kmetin

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Microfite

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Konja

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Guzdove

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Meplike

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Kravnj

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Hlapca

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Vajenca

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Posestnik

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Kovaški in kolarški

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Priden detek

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Sodarskega vajenca

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Kužini stroj

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Hlapca

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Fanta

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Fanta

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Moške oblike

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Bakeve opje

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Ruslin

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Meška drva

na vseh mestih Koroške — prodaja. Posamezniki v vseh ali skupni prodaji posredovale v vseh mestih ali v katerikoli posredovale v vseh mestih.

Podaljšaj si življenje!

Življenje je draga stvar. Podaljšaj si življenje! Podaljšaj si življenje! Podaljšaj si življenje!

Kaj je vzrok vaše bolezni?

Oslabljenost živcev, pomanjkanje krvi, slabost prebave, slabost srca, slabost dihanja, slabost živcev, slabost živcev, slabost živcev.

Zadovoljstvo

Je najboljši zdravnik! Je poči, ki te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, odvrniti Tvoj smeh, razpoloženje, odvrniti Tvoj smeh, razpoloženje, odvrniti Tvoj smeh, razpoloženje.

pevsom brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako morete v kratkem času in brez stroškov dobiti zdravilo, ki vam bo pomagalo pri vaši bolezni, ki vam bo pomagalo pri vaši bolezni, ki vam bo pomagalo pri vaši bolezni.

Če ne morete takoj plačati, tedaj to oglašite.

PANNONIA APOTEKA

Budapest 72

Postfach 53. Abt. 124.

Triletni rekrut

Sežekate napake, ki jih Slovek napravi pri tem ali onem poslu, kajnejo, kako je resnično triletni o Sloveški zmogljivosti. Takšnih napak je vedno dovolj posebno tam, kjer bi morda vsak mislil, da so izključene. Takšna pomota, kakršna se je vtrihotapila pred nedavnim v listine nekoga vopkega urada na Bolgarakem, pa se ne zgodi tako kmalu. Neki Bolgar, Lapajotjev po imenu, je dobil lepega dne poziv, da se mora njegov sin semudoma javiti na vojaški nabor. To pa se ne bi bilo tako čudno, če ne bi bil ta sin star komaj tri leta. Lapajotjev je bil sprva precej iznenaden, spoznal pa je kmalu, da je bolje, če se javi vojaškemu poveljstvu in tam zahteva pojasnila, kakaj dsa klifejo na nabor. Vojaški uradniki Lapajotovu sprva niso hoteli verjeti, da on sploh nima nobenega sina, ki bi bil še dorastel za vojake. Toda pa je obo mladega »rekrutac odšel domov, vrsinška v naročje in ga prinesel pokazati na vojaški urad. Sedaj so se pač morali prepričati, da so je v njihove spiske vrinila pomota, ki je napravila skoraj malo šale.

Čebele vožnake

Neki nemški general pravi, da bodo čebele v vojni imele veliko vloge. Ne bodo jih uporabljali za množestvene napade in tudi jih ne bodo spikali v celih kohih iz letal na nasprotnika, temveč jih bodo uporabljali za poročevalsko službo. Prednost bodo imele čebele brez žel, kakršne so pravkar poslali iz Rodazije na Anglijo.

Naj imajo čebele žela ali ne, vse imajo v sebi močan nagon, da bi se vrstale domov. Možno je čebele po hrstu tudi poslati in pobrati. Vohun, ki bo sedel n. pr. v kakšnem morakem kopalnici, bo izpustil svoje modre in rdeče čebele. Lelele bodo proti domačemu panju in iz njih različnih barv bo mogoče razbrati mnoge vesti. Vohun pa bo težko prišel kakšen nepoklicani opazovalec na sled, kajti vohati okrog čebeljakov ni prav nič prijetna zadeva.

Preizkušeni redilni prašek

„Redin“ za prašike

Pravilni prašek za prašike. Redin prašek hitro raztopi, ko se vlije v vodo, kar daje vseh vrst prašikov, ki jih varuje ravnih bolezni. Vse prašike pa se bodo hitro raztopili in dobiti postopoma. Zato je Redin prašek za prašike, ki jih varuje ravnih bolezni. Vse prašike pa se bodo hitro raztopili in dobiti postopoma.

Prodaja drogerije Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 2

Ka čebeli pa zahtevajo Redin pri Valnem trgovcu ali zdravniku, kar si priporočajo poltinit.

Slivovko, kruševce, pelinkovec in rum

Slivovko, kruševce, pelinkovec in rum. Slivovko, kruševce, pelinkovec in rum. Slivovko, kruševce, pelinkovec in rum. Slivovko, kruševce, pelinkovec in rum.

Prodaja drogerije Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

KMETOVALCI

KMETOVALCI. KMETOVALCI. KMETOVALCI. KMETOVALCI. KMETOVALCI. KMETOVALCI. KMETOVALCI. KMETOVALCI.

TURNSEK STEFAN

Ljubljana, Medvedova 34

»Domoljub« stane 30 din za celo leto, za izposojnino 10 din. — Dopolni se naročajo po posrednem čniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-44. Izdajatelj: dr. Gregor, Pečjak. — Urednik: Jože Kolček. — Za odgovornost tiskarne: Jože Krmarik.